

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ ФІНАНСОВОЇ
ІНІЦІАТИВИ (ЗМФІ-II) ВПРОВАДЖЕННЯ**

ЩОМІСЯЧНИЙ МОНІТОРИНГ ОСНОВНИХ ІНДИКАТОРІВ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ СТАНOM НА 01.10.2015

«Моніторинг основних індикаторів бюджетної системи України» є щомісячним виданням, підготовленим за даними офіційної статистики. Він містить стислий аналіз та добірку графіків і діаграм, які ілюструють основні зміни, що відбуваються у бюджетній системі України.

Цей продукт підготовлено за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст продукту є відповідальністю Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.

Зміст

Моніторинг виконання Зведеного, Державного і місцевих бюджетів України	4
Доходи державного бюджету.....	7
Доходи місцевих бюджетів	11
Дефіцит державного бюджету	15
Видатки зведеного бюджету	18
Видатки державного бюджету	20
Видатки місцевих бюджетів	30

Моніторинг виконання Зведеного, Державного і місцевих бюджетів України

- **Виконання доходів Зведеного бюджету України** за січень – вересень 2015 року склало 467,9 млрд грн, що більше аналогічного показника попереднього року на 134,5 млрд грн, або на 40,3 %.
- **До державного бюджету** за вказаний період надійшло 382,0 млрд грн, що на 122,7 млрд грн, або на 47,3 %, більше аналогічного показника попереднього року. Річний план виконано на 74,5 %. За останні 10 років середня частка надходжень перших 9 місяців в загальних річних доходах становила 70,4 %. Це свідчить про високу ймовірність перевиконання бюджету в частині доходів, навіть після вересневого перегляду річного планового показника в бік збільшення.

Збільшення надходжень відбулося як за податковими, так і за неподатковими надходженнями.

Нарощування податкової складової (+47,2 %) відбулося, зокрема, в частині податку на додану вартість, обсяг якого зріс на 36,2 млрд грн, або на 38,5 %, порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Ще одним податком, який помітно підвищився порівняно з попереднім роком, став податок на доходи фізичних осіб. Зокрема, обсяг цього податку за три квартали 2015 року щодо відповідного минулорічного показника зріс у 4,5 (!) раза. Проте така ситуація зумовлена перерозподілом коштів між державним і місцевими бюджетами, а саме, частковим зарахуванням надходжень податку на доходи фізичних осіб до державного бюджету. Раніше ці кошти надходили до місцевих бюджетів.

Серед інших податкових джерел, які продемонстрували позитивну динаміку, слід зазначити платежі за користування надрами, які збільшилися на 8,3 млрд грн, або на 73,4 %, акцизний збір із вироблених в Україні товарів – на 6,9 млрд грн, або на 33,1 %, акцизний збір із ввезених в Україну товарів – на 5,6 млрд грн, або на 48,0 %, ввізне мито – на 18,3 млрд грн, або більш як утричі. Від’ємною динамікою характеризується податок на прибуток підприємств, обсяг надходжень якого скоротився на 5,0 млрд грн, або на 15,2 %. Якщо розглядати надходження цього податку в розрізі його окремих складових, то помітно, що зниження відбулося за рахунок падіння відрахувань банківськими та страховими установами. Так, надходження податку з фінансового сектору впали в 3,6 раза, що і спричинило загальний від’ємний показник порівняно з попереднім роком. Водночас підприємства всіх інших секторів (приватних, з іноземним капіталом і навіть державних) продемонстрували зростання: податок на прибуток підприємств і організацій, що перебувають у державній власності зріс на 0,3 млрд грн, або на 30,5 %, а податок на прибуток приватних підприємств – на 2,0 млрд грн, або на 32,6 %.

Збільшенню обсягів надходжень до державного бюджету у вересні 2015 року сприяло перерахування 8 млрд грн Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України».

- **Видатки зведеного бюджету** за січень – вересень 2015 року становили 433,2 млрд грн, що на 19,0 %, або майже на 60,1 млрд грн, більше за відповідний показник 2014 року. За вересень 2015 року видатки склались у сумі 50,4 млрд грн, що на 22,1 %, або на 9,1 млрд грн, більше, ніж у вересні 2014 року.

Порівняно з аналогічним показником 2014 року відбулося збільшення обсягів видатків зведеного бюджету за всіма статтями згідно з функціональною класифікацією видатків.

Найбільше зросли видатки на охорону навколишнього природного середовища (порівняно з вереснем 2014 року – у 2,1 раза). Вони досягли 441,8 млн грн. Значно

збільшилися видатки на житлово-комунальне господарство – у 1,9 раза. Зросли видатки на оборону (37,3 %), громадський порядок, безпеку та судову владу (37,0 %), загальнодержавні функції (30,8 %), духовний та фізичний розвиток (29,1 %), економічну діяльність (24,2 %), освіту (11,0 %), соціальний захист та соціальне забезпечення (9,7 %), охорону здоров'я (8,6 %).

- **Видатки Державного бюджету України** за січень – вересень 2015 року виконано у сумі 373,4 млрд грн, що на 25,0 %, або на 74,6 млрд грн більше показника минулого року. У вересні 2015 року видатки становили 43,9 млрд грн, що на 27,2 % більше за аналогічний показник 2014 року.

За статтями видатків у розрізі **функціональної класифікації** порівняно з вереснем 2014 року спостерігалися такі зміни:

- видатки на загальнодержавні функції збільшилися на 42,5 % та становили 6,2 млрд грн, у тому числі видатки на обслуговування боргу збільшилися на 50,9 % і склали 4,7 млрд грн;
- видатки на оборону збільшилися на 37,3 % та склали 4,4 млрд грн;
- видатки на громадський порядок, безпеку та судову владу збільшилися на 37,0 % та становили 5,3 млрд грн;
- видатки на економічну діяльність зменшилися на 9,7 % та склали 2,5 млрд грн;
- видатки на охорону навколишнього природного середовища збільшилися у 1,9 раза та склали 283,0 млн грн;
- видатки на житлово-комунальне господарство зменшилися на 3,7 % та склали 2,9 млн грн;
- видатки на охорону здоров'я зменшилися на 16,3 % та склали 877,9 млн грн;
- видатки на духовний та фізичний розвиток збільшилися на 26,5 % та склали 330,1 млн грн;
- видатки на освіту збільшилися на 2,6 % та склали 2,4 млрд грн;
- видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення збільшилися на 5,2 %, їх обсяг становив 6,9 млрд грн.

З метою покриття дефіциту Пенсійного фонду для виплати пенсій за рахунок коштів державного бюджету було перераховано 1,1 млрд грн, що на 9,0 %, або на 90,8 млн грн, більше, ніж за відповідний період минулого року.

- Надходження до державного бюджету **від повернення кредитів** за вересень поточного року склали 43,3 млн грн, з них до загального фонду державного бюджету надійшло 7,3 млн грн.

За вересень 2015 року з державного бюджету було **надано кредитів** загальним обсягом 1,6 млрд грн, або у 1,8 раза більше, ніж у відповідному періоді 2014 року.

- У вересні поточного року спостерігався **профіцит** державного бюджету у розмірі 1,1 млрд грн.

У вересні 2015 року **погашення основної суми боргу державного бюджету** становило 5,7 млрд грн. Погашення внутрішнього боргу дорівнює 5,2 млрд грн, зовнішнього боргу – майже 0,5 млрд грн. **Державні запозичення** на фінансування **державного бюджету** були здійснені в обсязі 16,5 млрд грн, у тому числі до загального фонду – 15,8 млрд грн. На внутрішньому ринку було залучено 5,0 млрд грн, від зовнішніх джерел надійшло 11,5 млрд грн, з них до спеціального фонду запозичень на фінансування спільних з міжнародними фінансовими організаціями проектів розвитку – 715,4 млн грн. Крім того, за січень – вересень було додатково здійснено випуск облігацій внутрішньої державної позики на загальну суму 5,0 млрд грн.

- Від приватизації державного майна за вересень 2015 року надійшло до державного бюджету 4,7 млн грн.
- **Загальний обсяг надходжень до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів)** за січень – вересень 2015 року становив 85,9 млрд грн, що на 15,9 % більше за аналогічний показник 2014 року.

За вересень 2015 року ці надходження становили 9,8 млрд грн, що на 30,3 % більше, ніж у попередньому році. Традиційно найбільшим джерелом доходів місцевих бюджетів був податок на доходи фізичних осіб. Його надходження за вересень склали 4,7 млрд грн. Місцеві податки і збори надійшли у сумі 2,0 млрд грн.

У регіональному розрізі найбільший темп приросту доходів спостерігався в м. Київ, де він склав 61,8 % щодо відповідного показника 2014 року. Найменші показники зростання було зафіксовано у Донецькій та Луганській областях (3,3 % та 4,7 % відповідно).

- **Обсяги видатків місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів)** у січні – вересні 2015 року становили 175,7 млрд грн, що на 11,7 % більше за відповідний показник 2014 року.

У вересні 2015 року видатки зросли на 27,0 % щодо показника вересня минулого року та становили 21,2 млрд грн. Найбільше видатків місцевих бюджетів спрямовувалося на освіту, соціальний захист та соціальне забезпечення, охорону здоров'я. У вересні 2015 року їх обсяги становили, відповідно, 6,3 млрд грн (або 29,5 % усіх видатків місцевих бюджетів), 5,2 млрд грн (або 24,8 %) та майже 4,4 млрд грн (або 20,7 %).

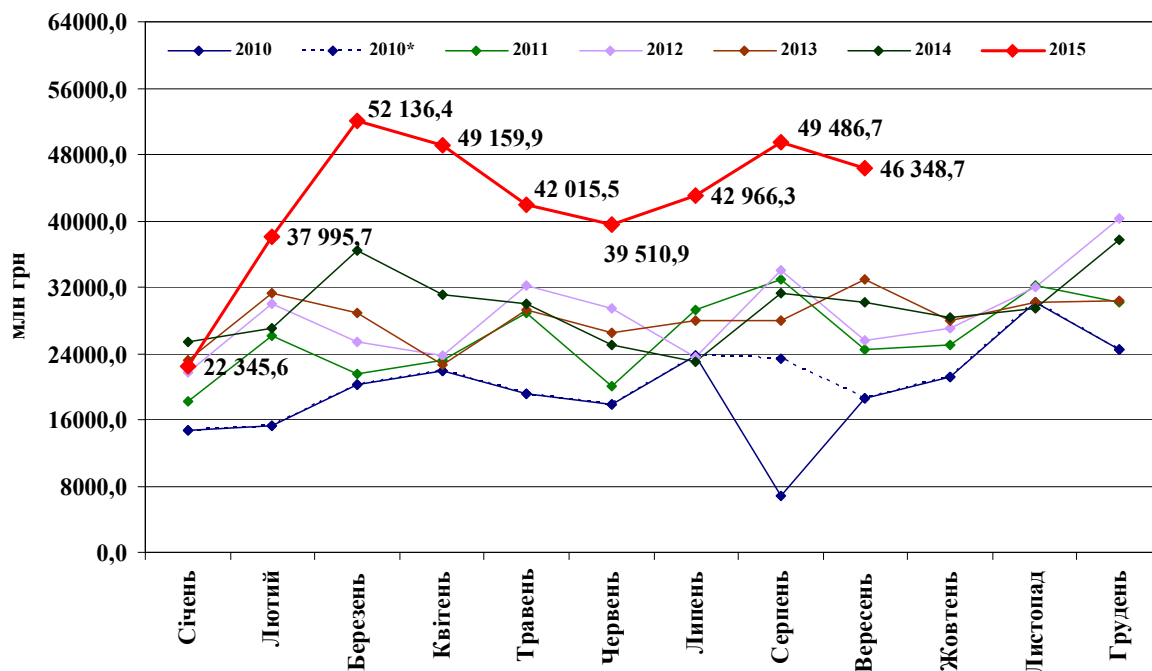
У регіональному розрізі найбільший темп приросту спостерігався в Луганській області, де обсяг видатків збільшився на 65,6 % щодо відповідного показника 2014 року. Водночас у Донецькій області відбулося скорочення на 12,4 %.

Показники за 2015 рік не є повністю зіставними з аналогічними показниками відповідного періоду 2014 року, оскільки, починаючи з 01.05.2014 року, відсутня офіційна звітність по АР Крим та м. Севастополь.

Доходи державного бюджету

Графік 1

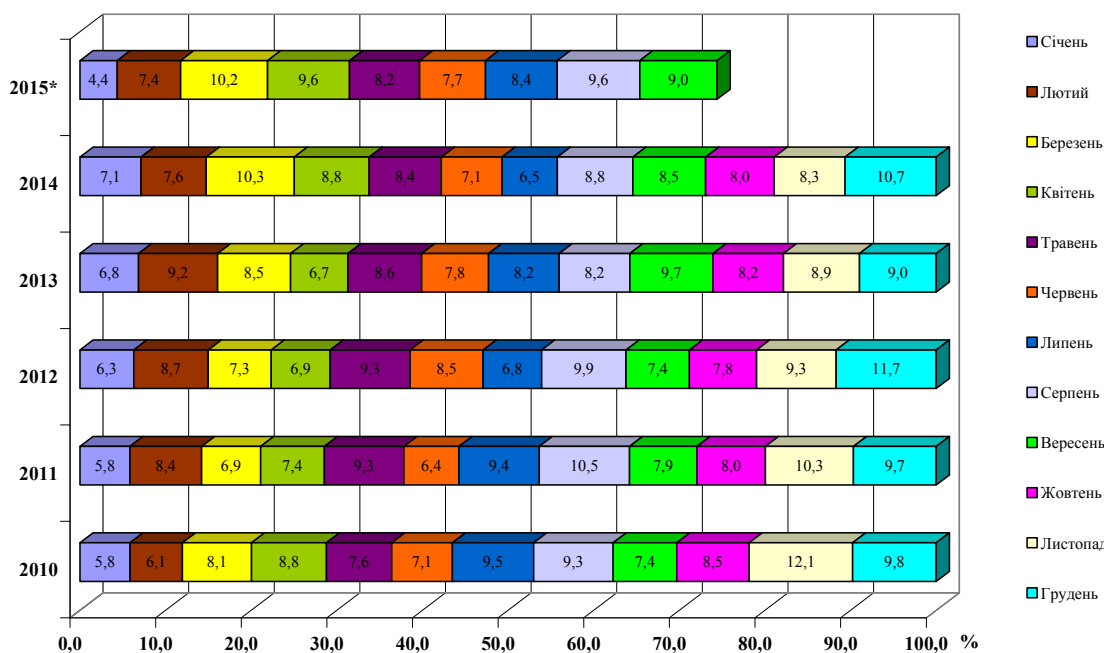
**Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
у 2010–2015 роках**

*без урахування суми заборгованості з відшкодування ПДВ в обсязі 16,4 млрд грн.

Діаграма 1

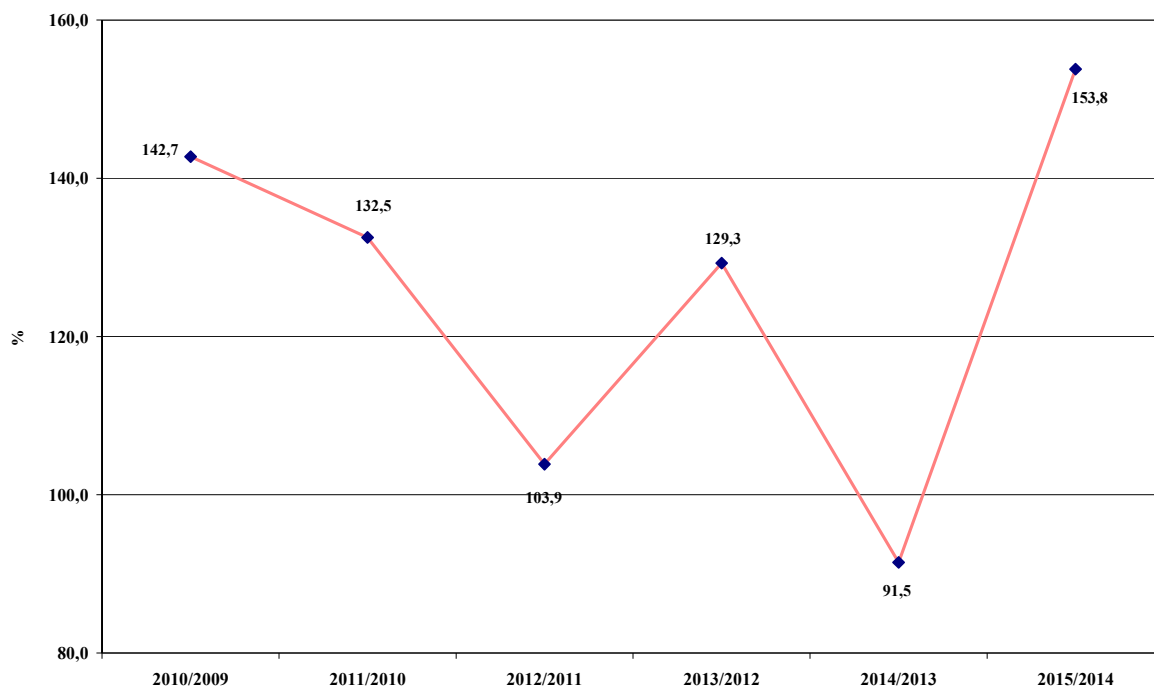
**Динаміка часток щомісячних надходжень до державного
бюджету у річному обсязі за 2010–2015 роки**

* Частка доходів визначена щодо планового показника, передбаченого на рік

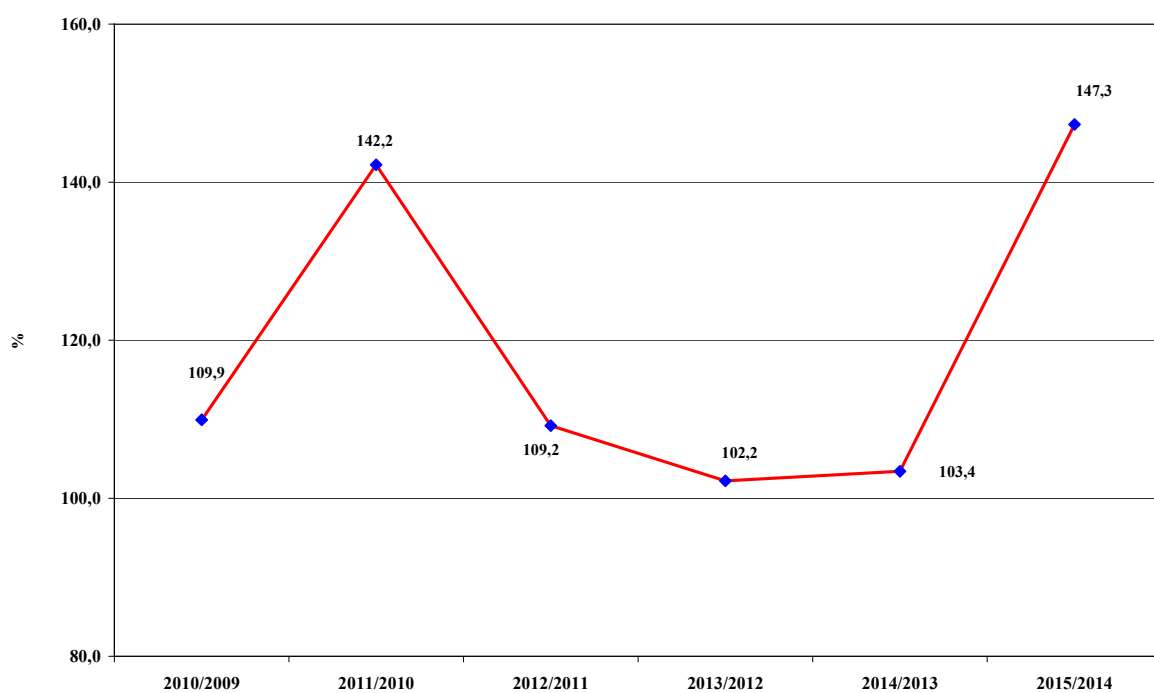
Графік 2

Динаміка темпу зростання доходів державного бюджету за вересень 2010–2015 років

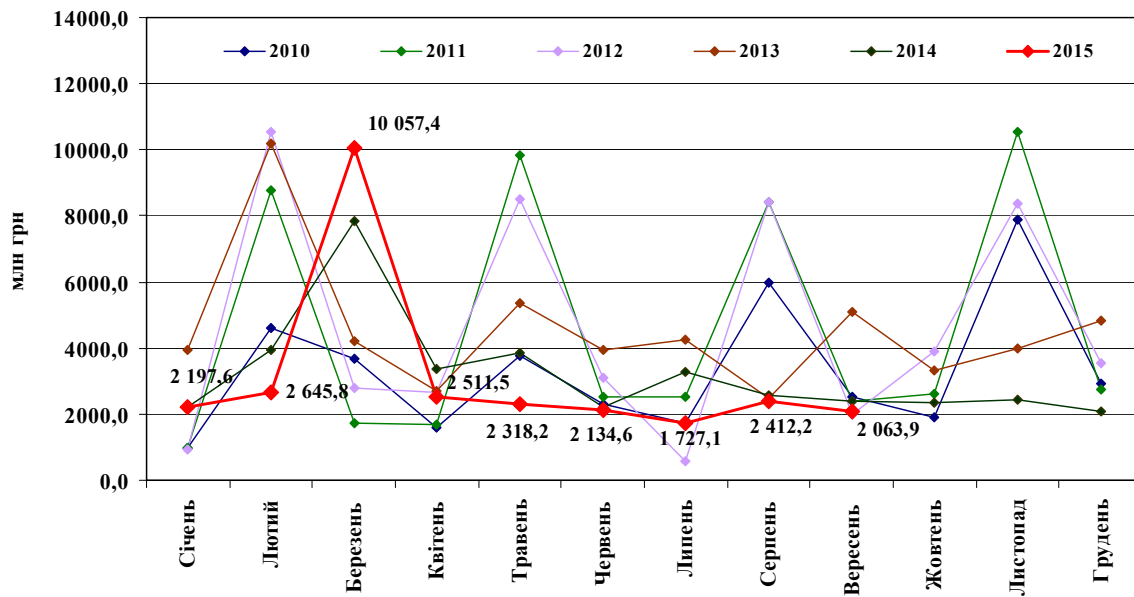
Графік 3

Динаміка темпу зростання доходів державного бюджету за січень – вересень 2010–2015 років

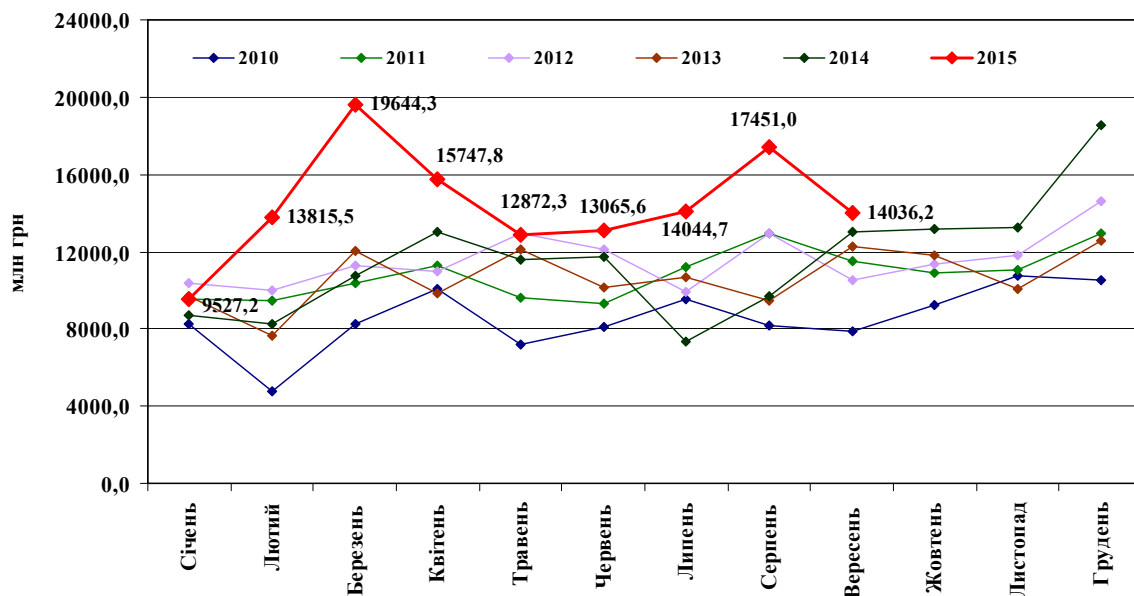
Графік 4

Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток до державного бюджету у 2010–2015 роках

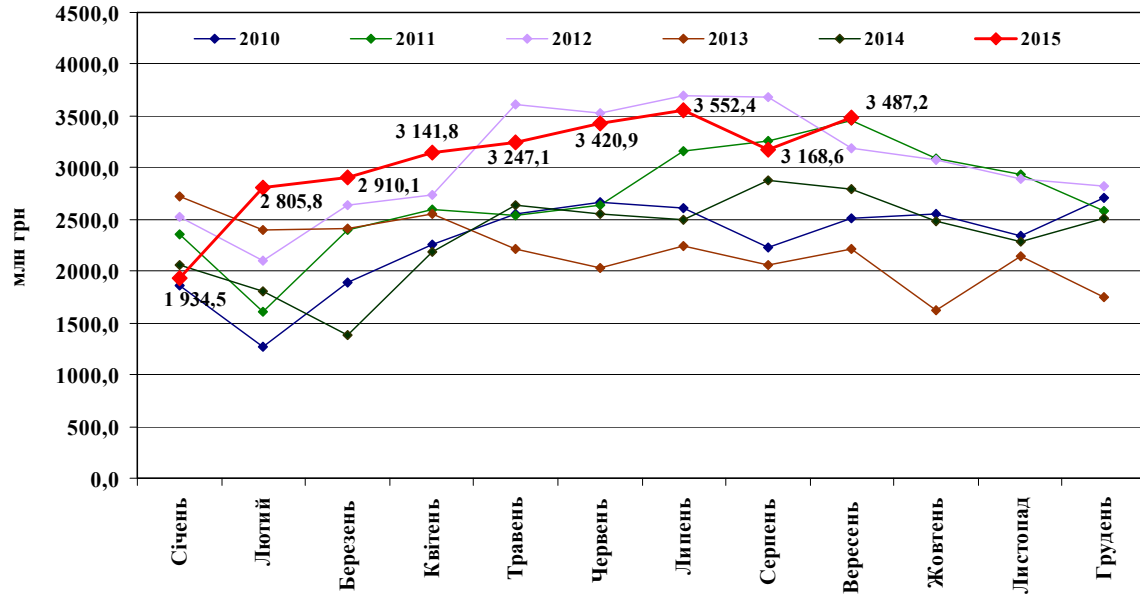
Графік 5

Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету у 2010–2015 роках

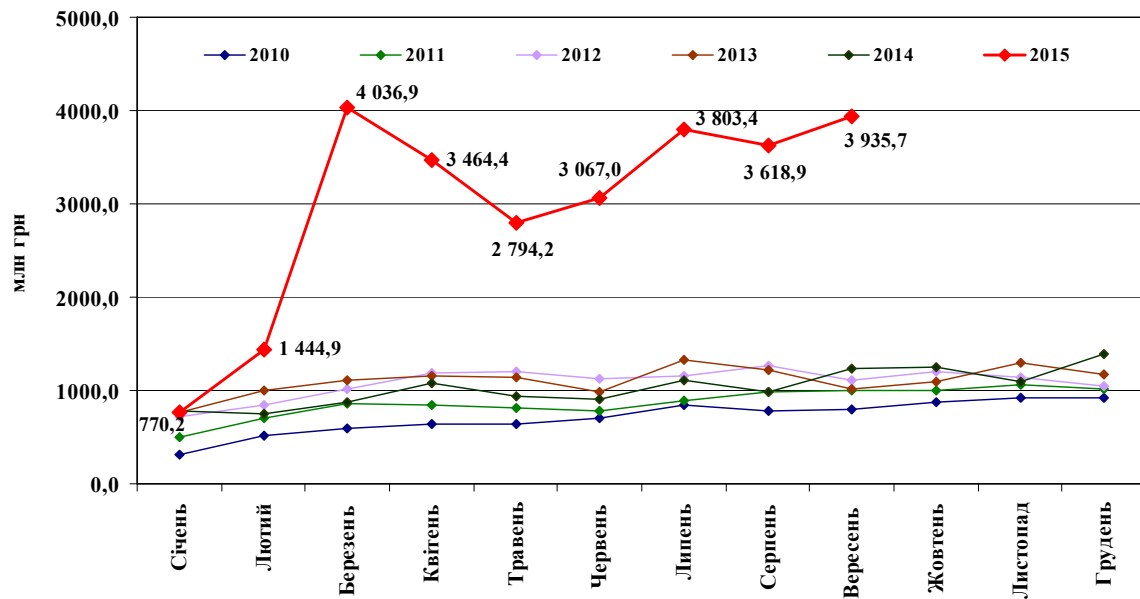
Графік 6

Динаміка щомісячних надходжень акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) до державного бюджету у 2010–2015 роках

Графік 7

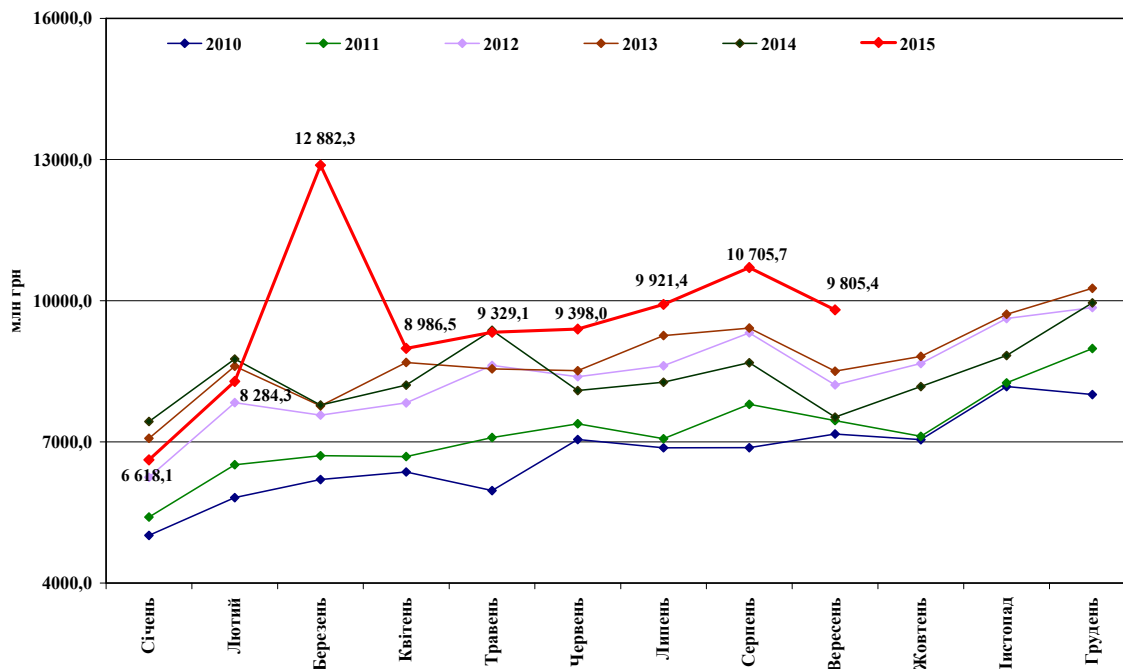
Динаміка щомісячних надходжень ввізного мита до державного бюджету у 2010–2015 роках

Доходи місцевих бюджетів

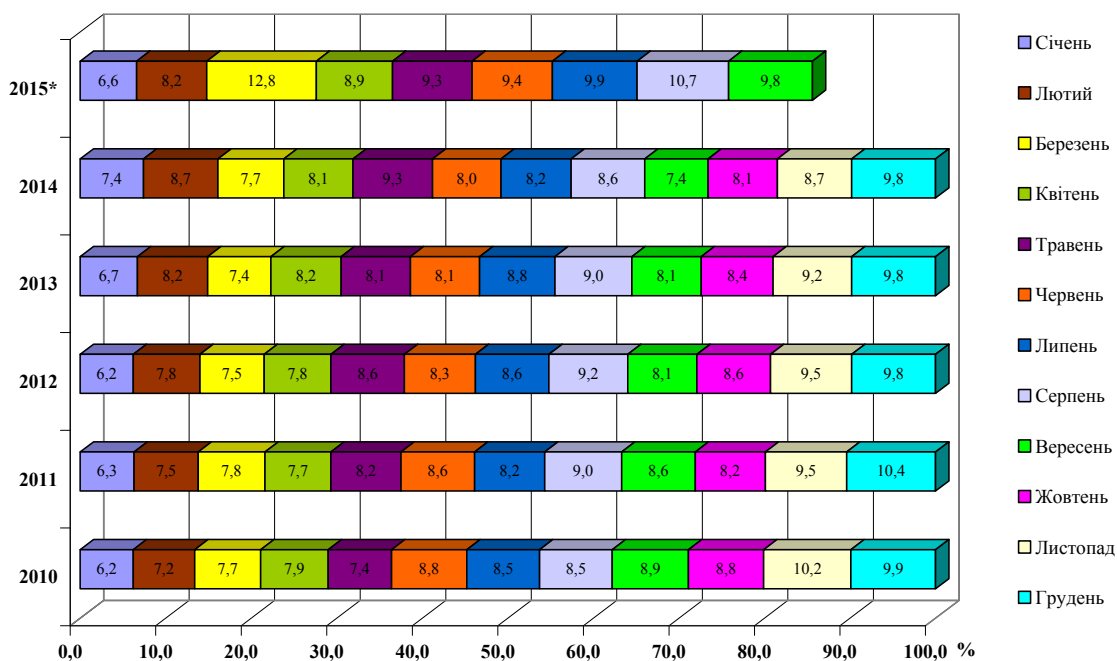
Графік 8

**Динаміка щомісячних доходів місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
у 2010–2015 роках**

Діаграма 2

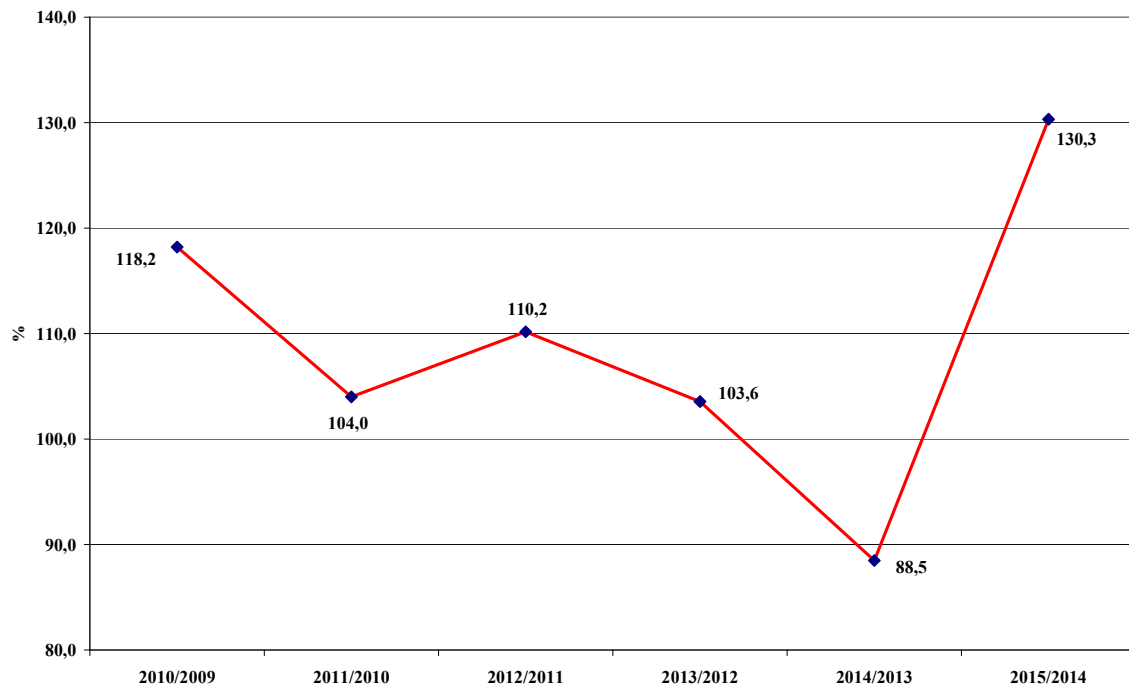
**Динаміка часток щомісячних доходів місцевих бюджетів у
річному обсязі за 2010–2015 роки**

* Частка доходів визначена щодо показника, передбаченого на рік

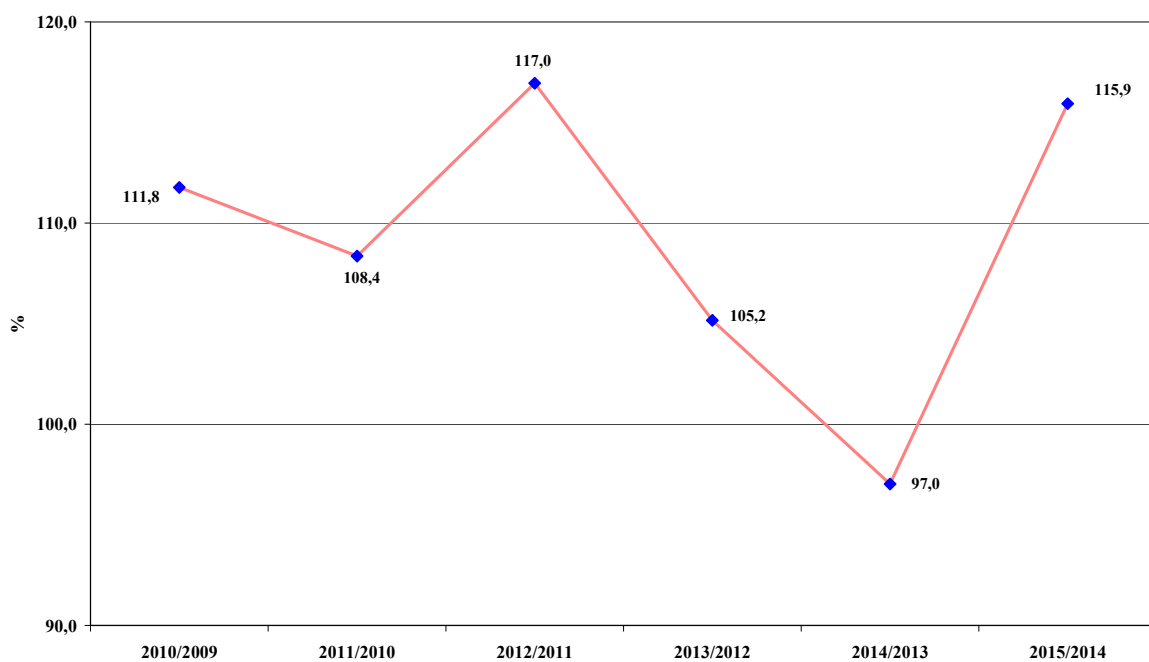
Графік 9

Динаміка темпу зростання доходів місцевих бюджетів за вересень 2010–2015 років

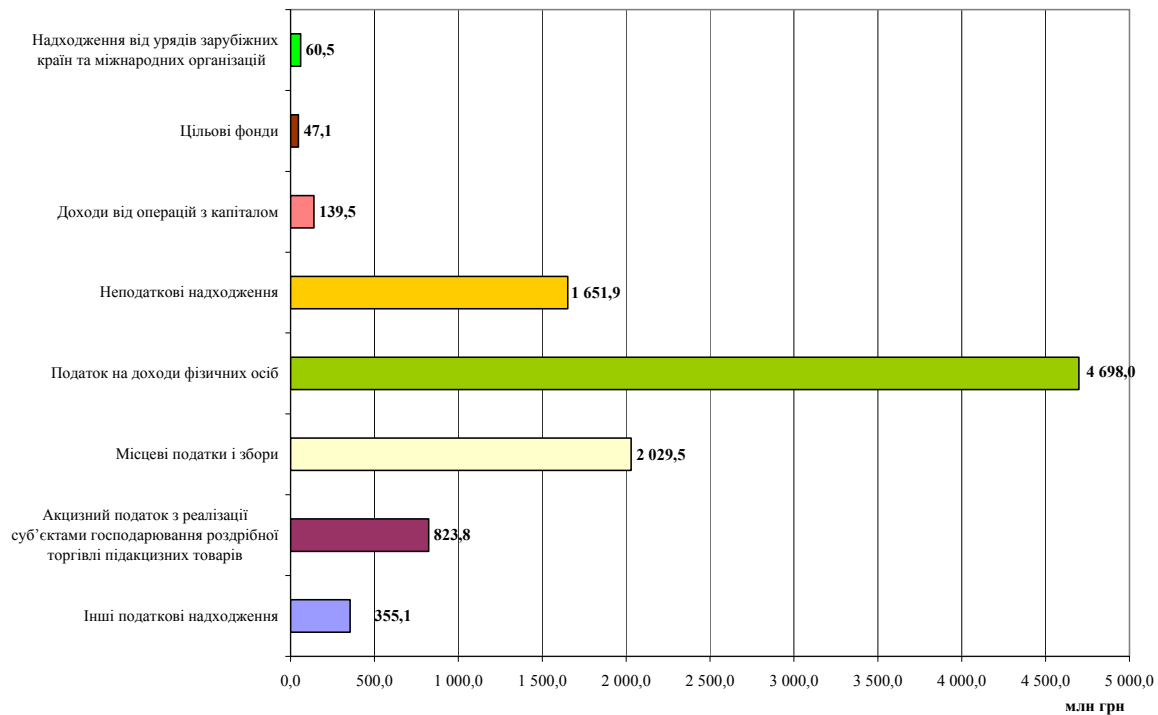
Графік 10

Динаміка темпу зростання доходів місцевих бюджетів за січень – вересень 2010–2015 років

Діаграма 3

Доходи місцевих бюджетів за вересень 2015 року

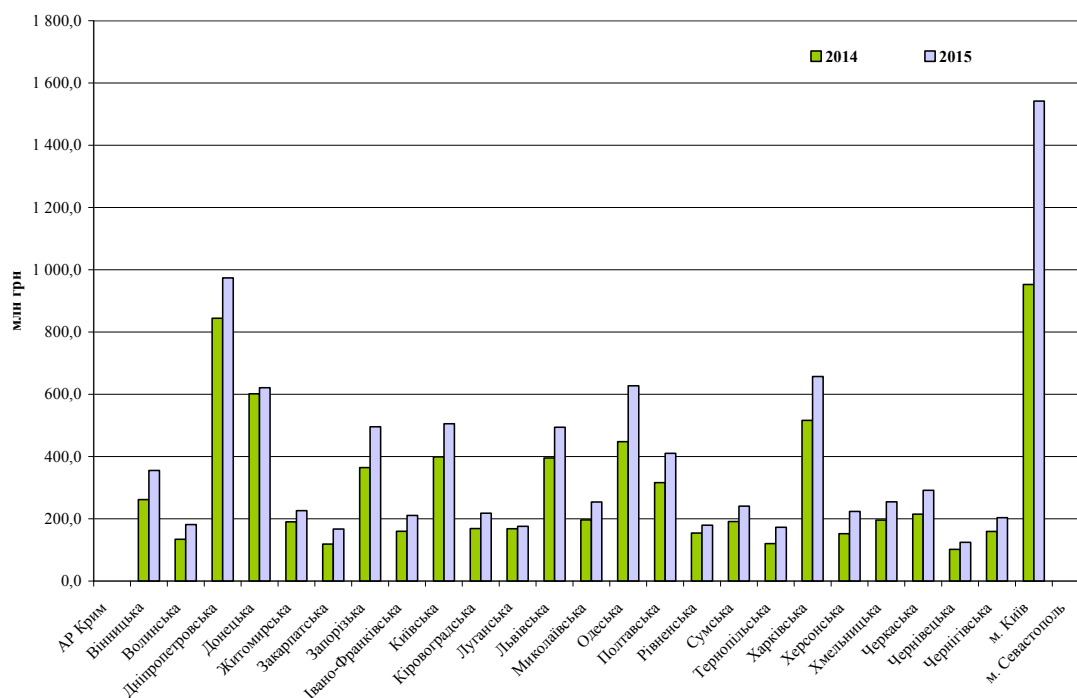
Діаграма 4

Структура доходів місцевих бюджетів за вересень 2015 року

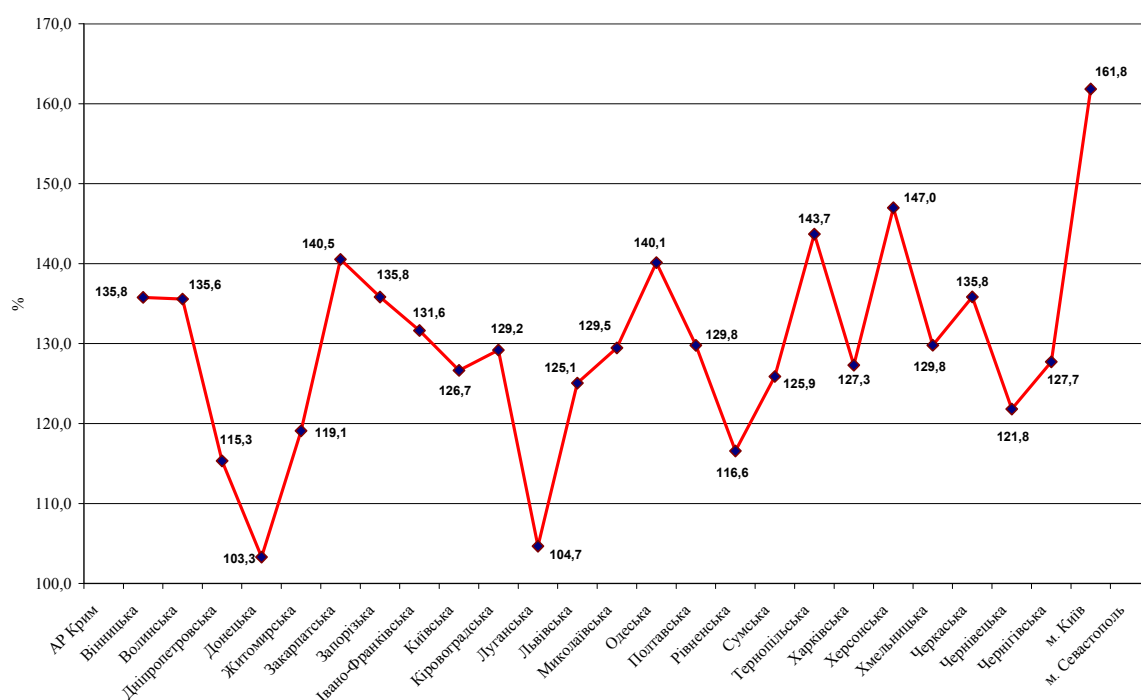
Діаграма 5

Регіональний розподіл доходів місцевих бюджетів за вересень 2014–2015 років

Графік 11

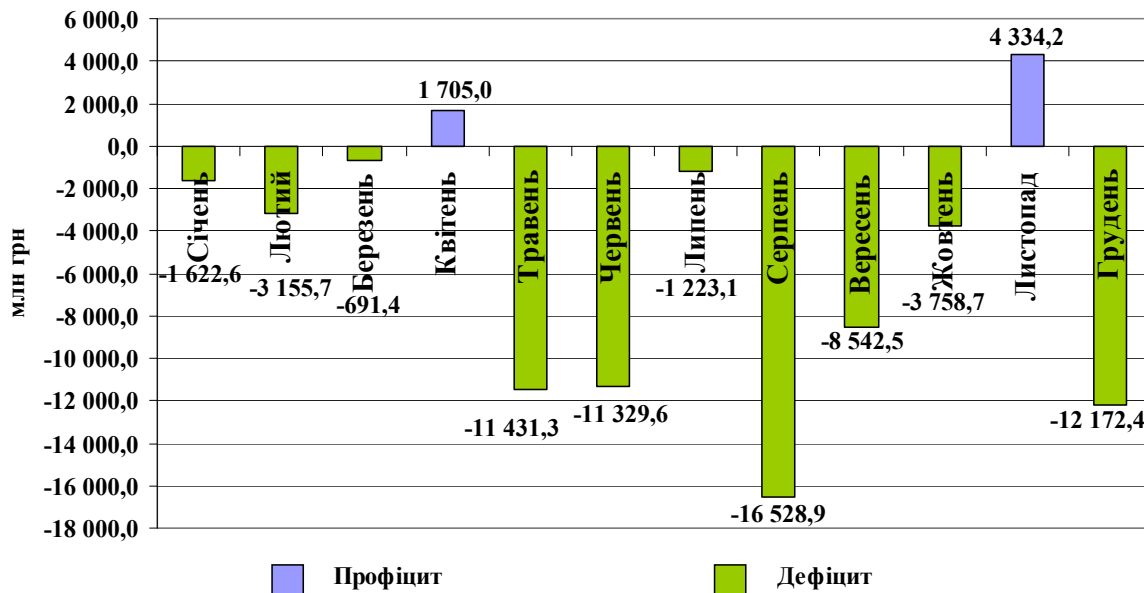
Темпи зростання доходів місцевих бюджетів у розрізі регіонів за вересень 2015 року (щодо відповідного показника попереднього року)

Дефіцит державного бюджету

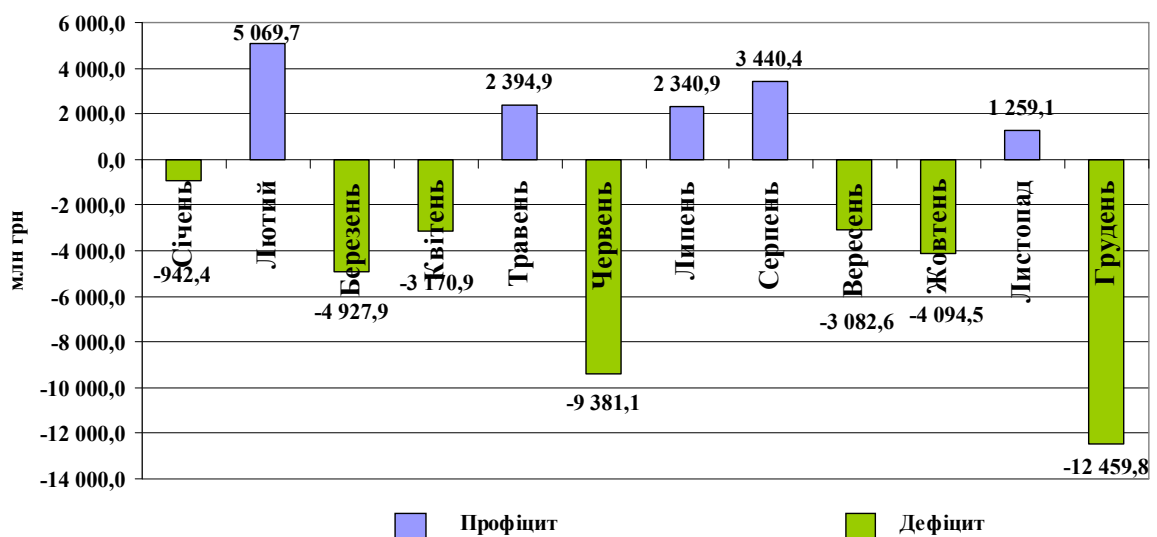
Діаграма 6

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2010 рік

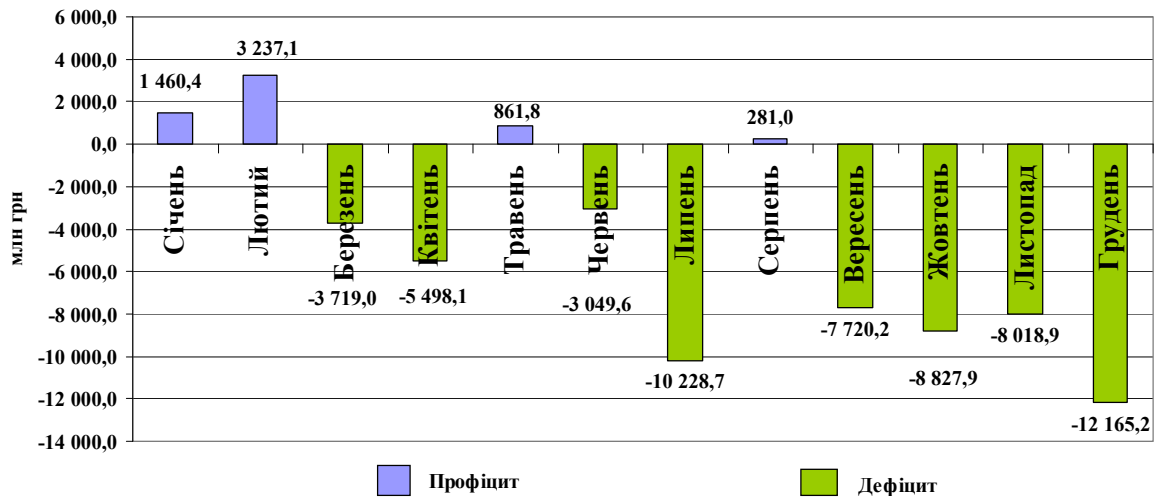
Діаграма 7

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2011 рік

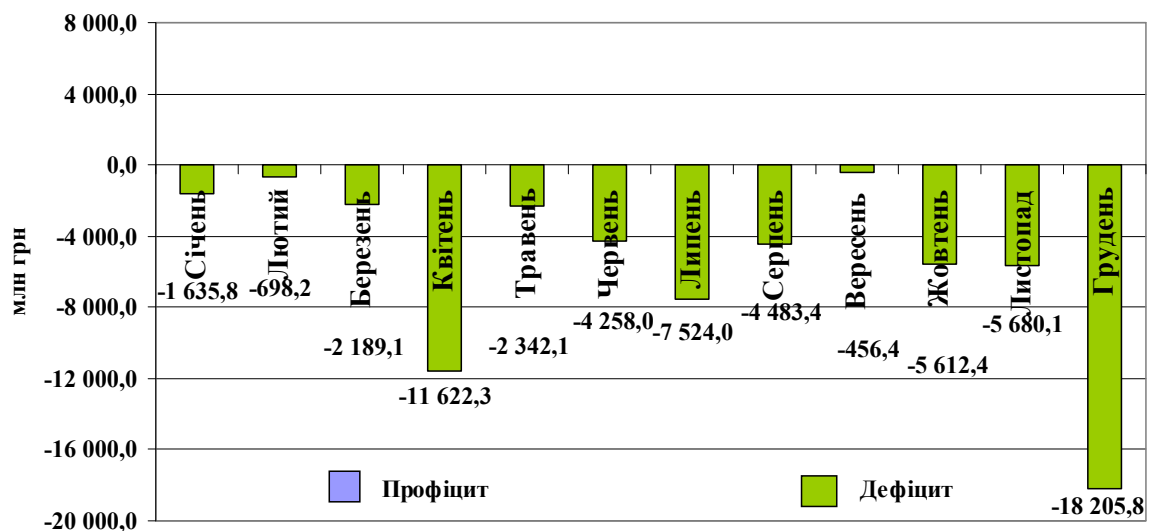
Діаграма 8

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2012 рік

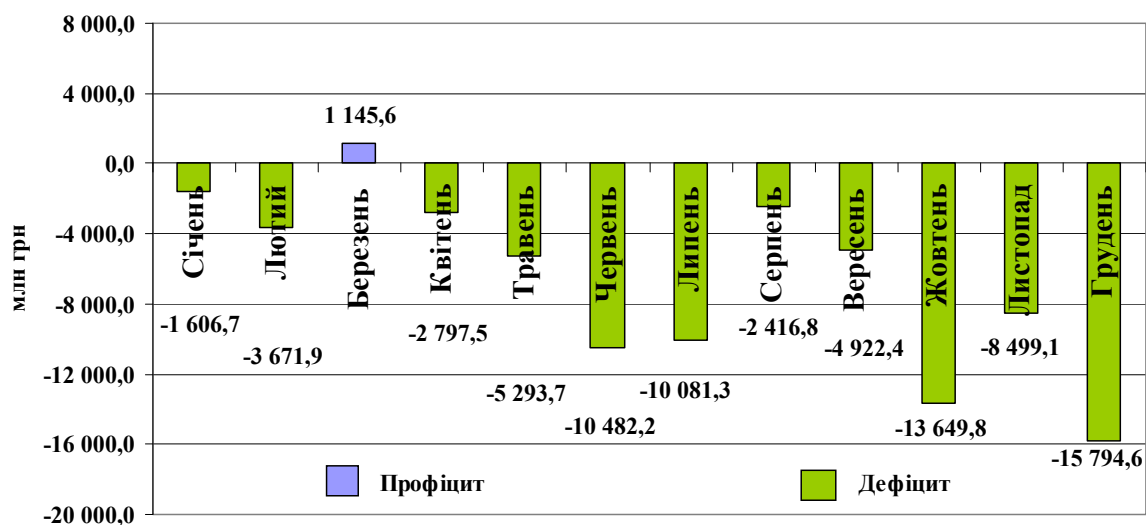
Діаграма 9

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2013 рік

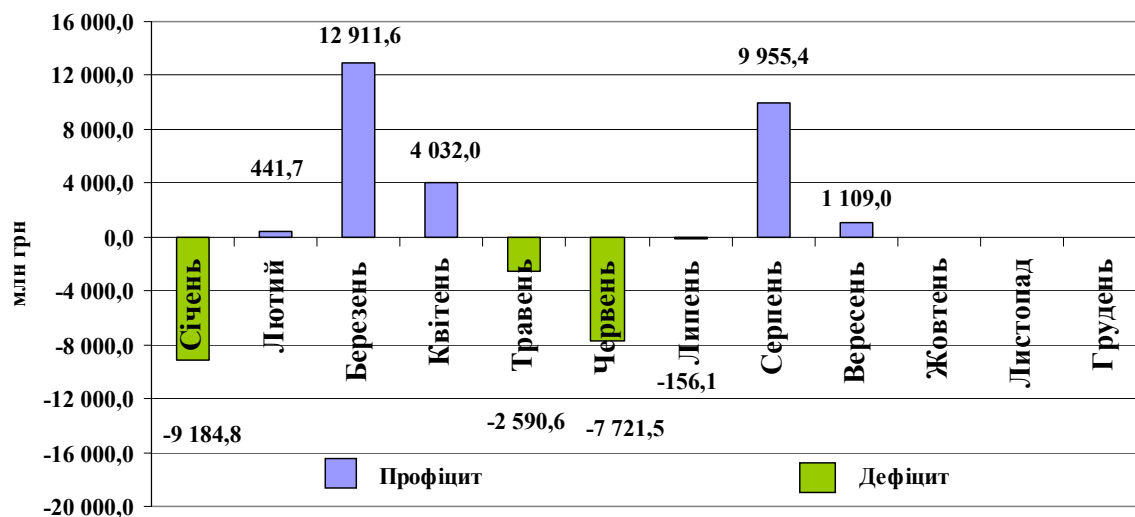
Діаграма 10

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2014 рік

Діаграма 11

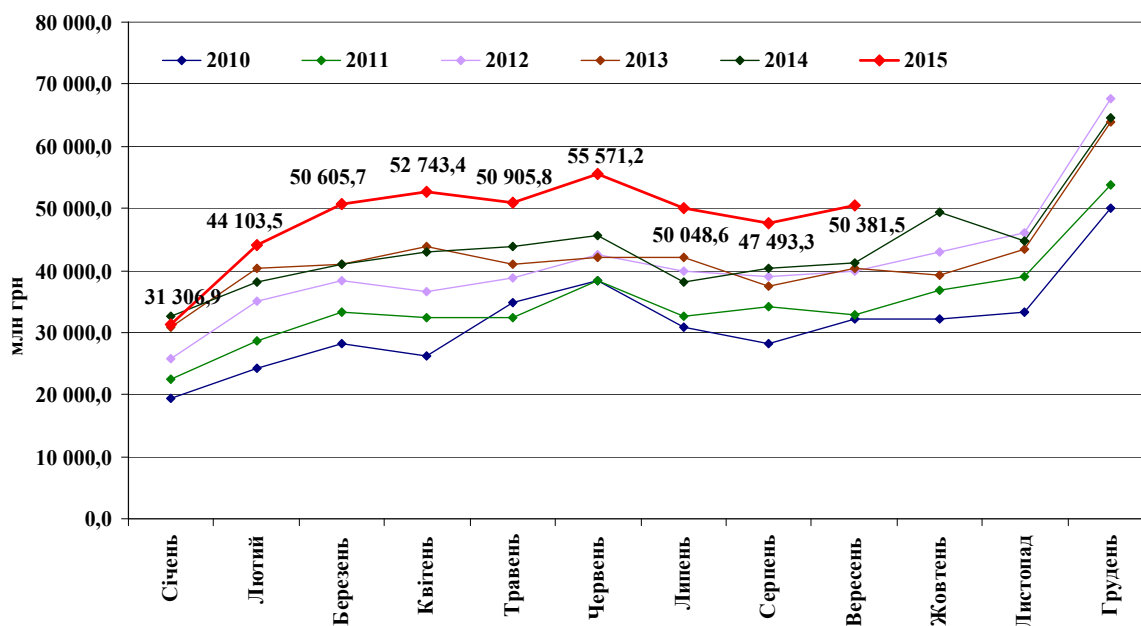
Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2015 рік

Видатки зведеного бюджету

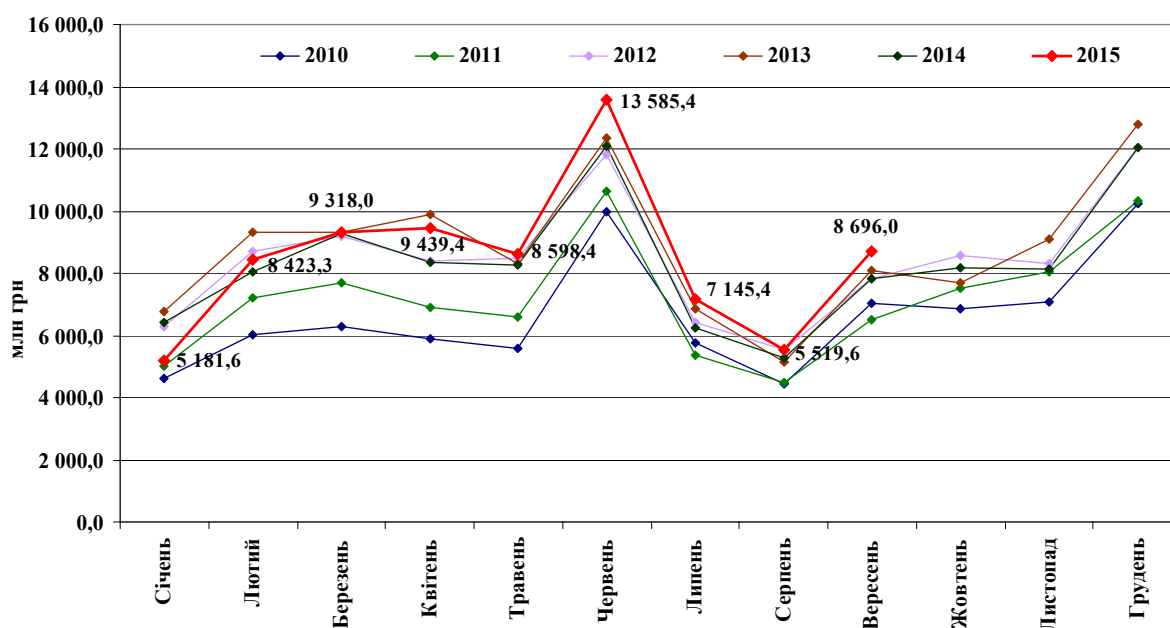
Графік 12

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету
за 2010–2015 роки

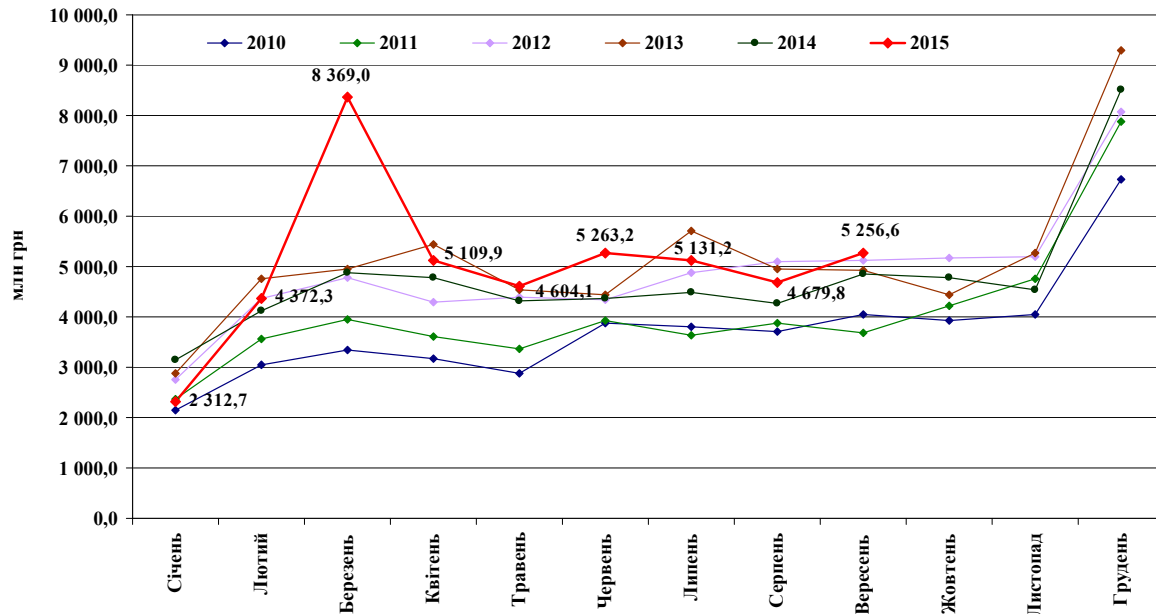
Графік 13

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету на освіту
за 2010–2015 роки

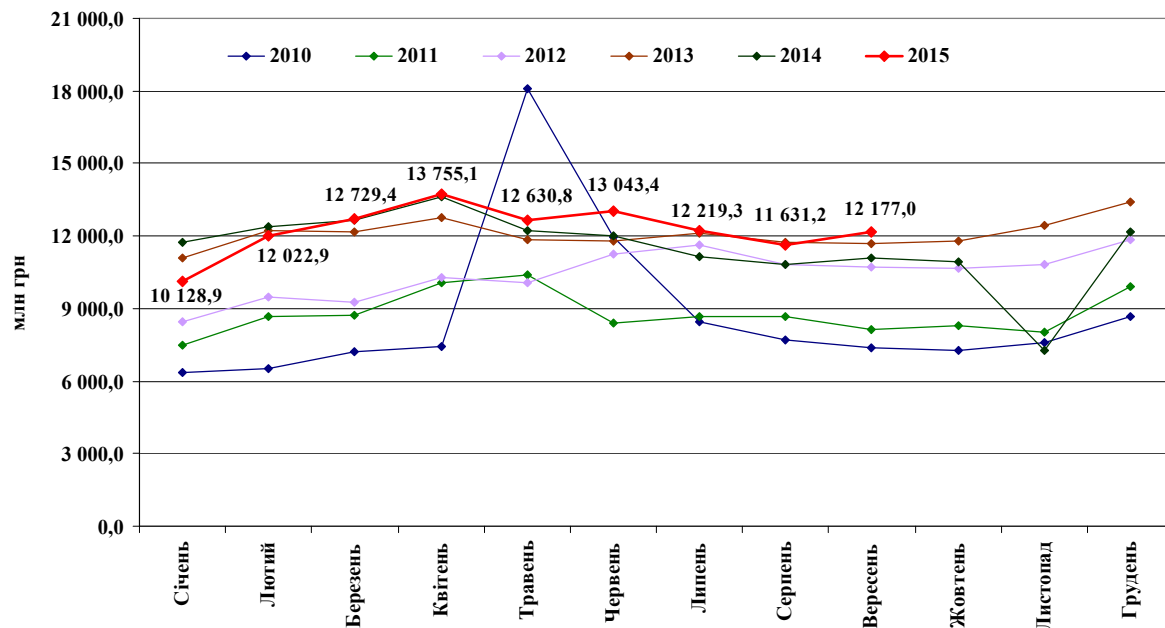
Графік 14

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету на охорону здоров'я за 2010–2015 роки

Графік 15

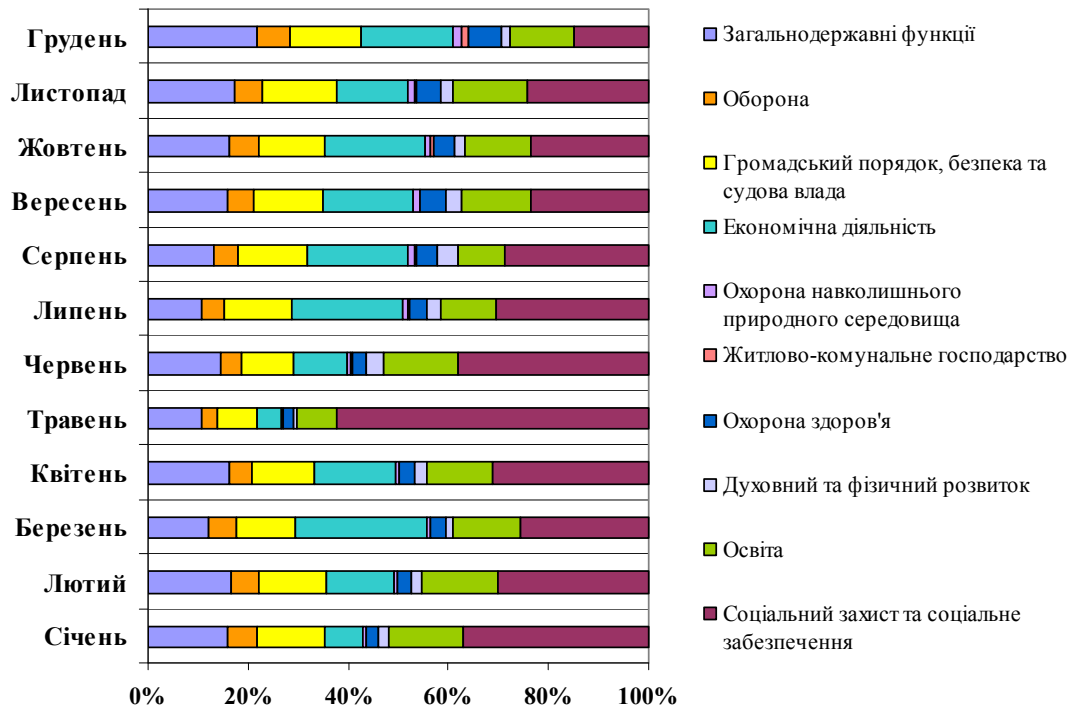
Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення за 2010–2015 роки

Видатки державного бюджету

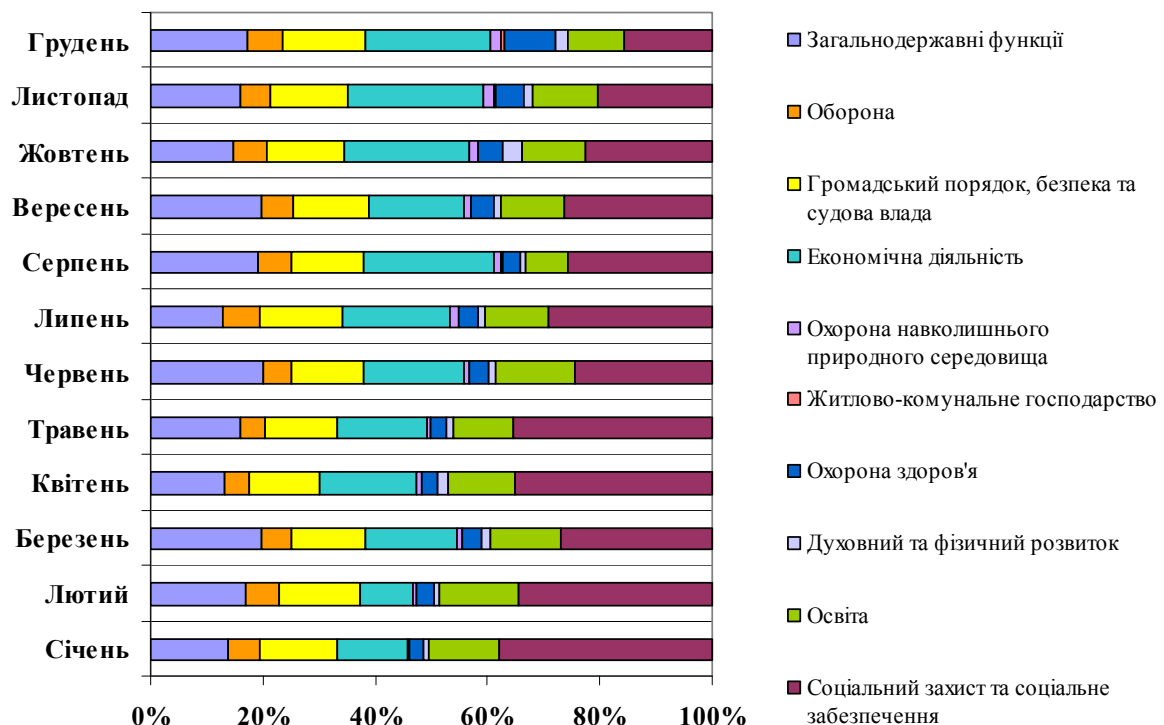
Діаграма 12

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2010 рік

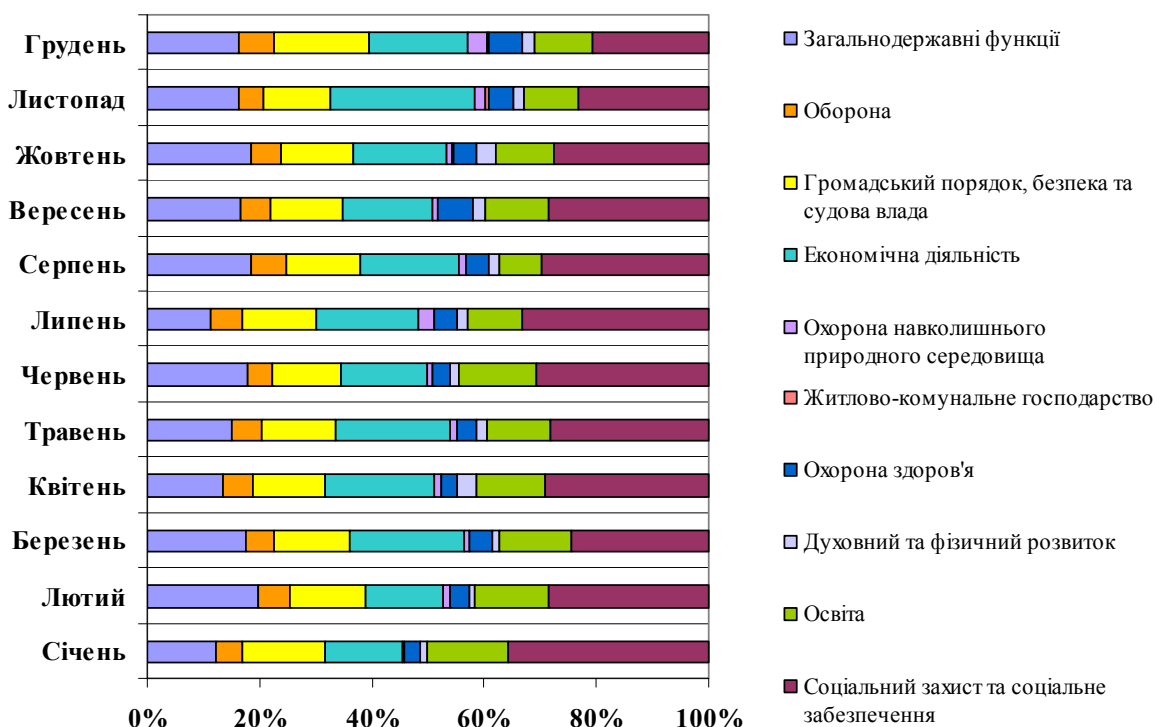
Діаграма 13

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2011 рік

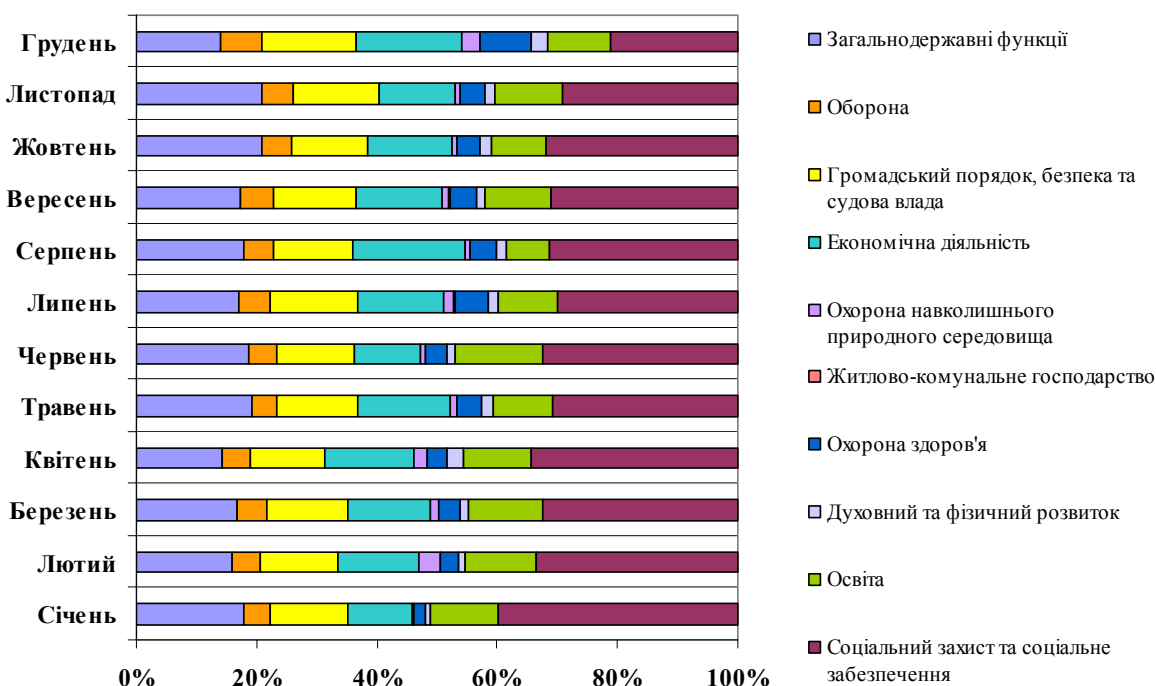
Діаграма 14

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2012 рік

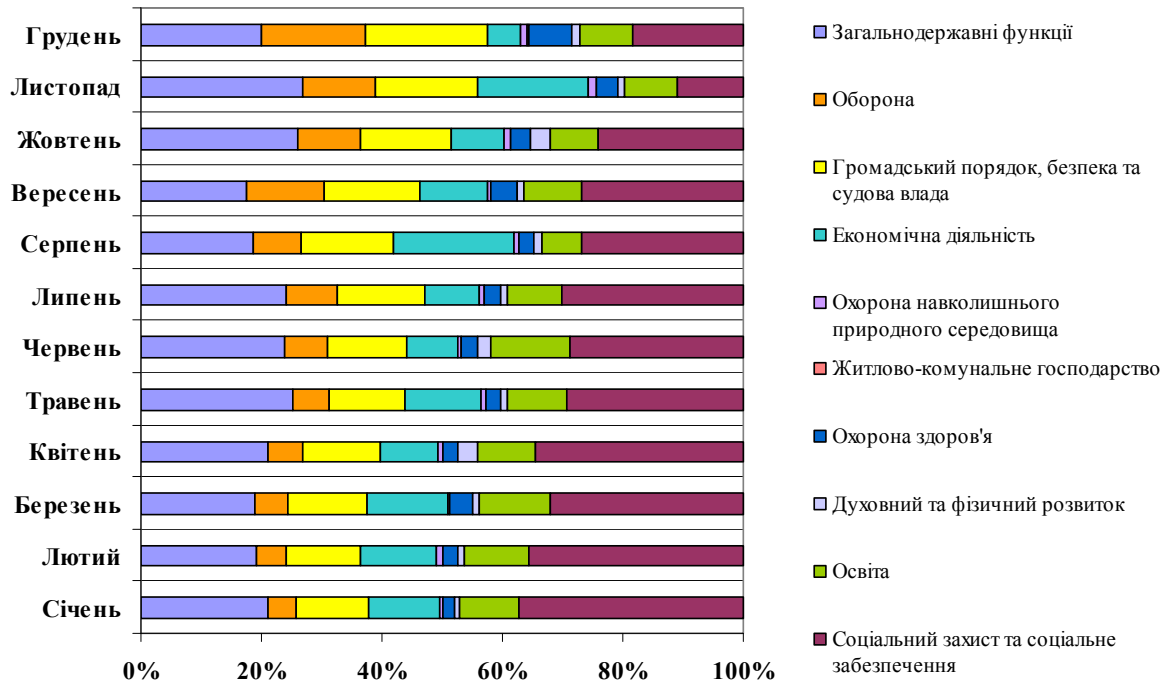
Діаграма 15

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2013 рік

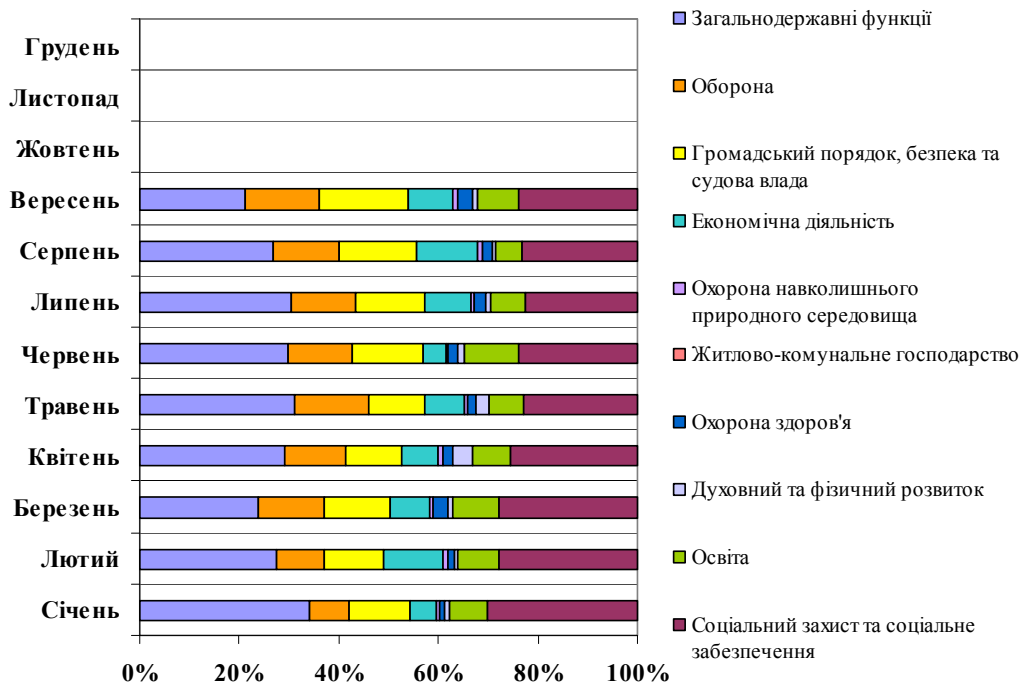
Діаграма 16

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2014 рік

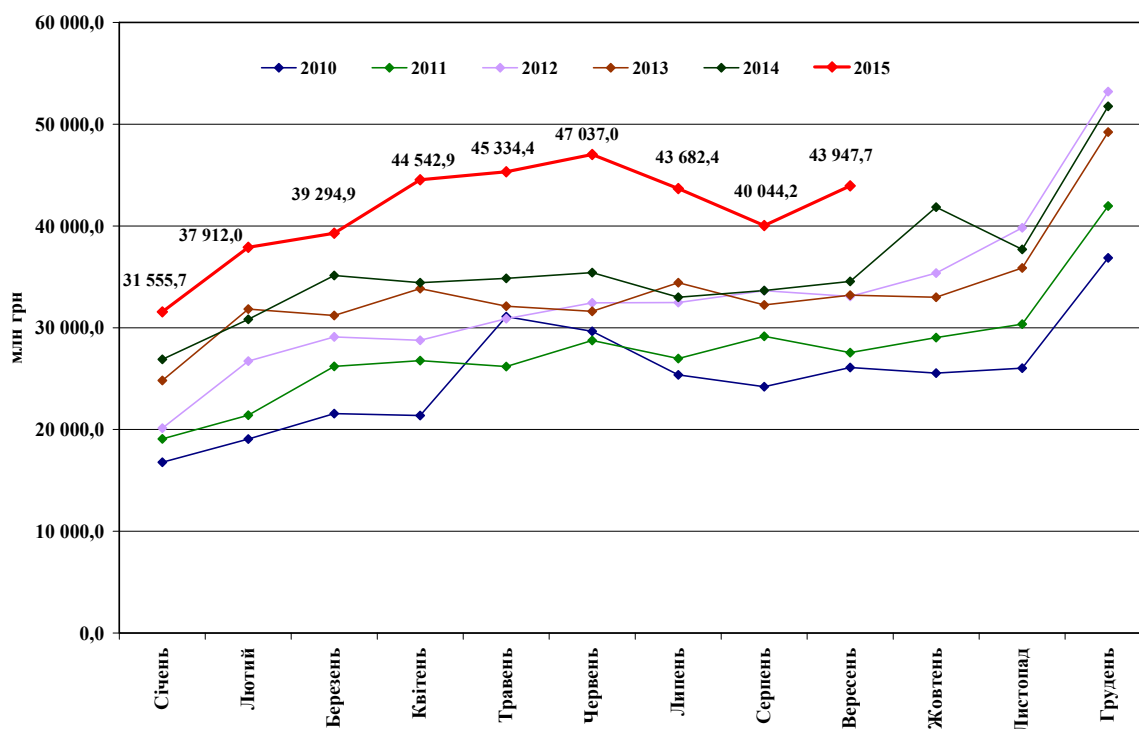
Діаграма 17

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2015 рік

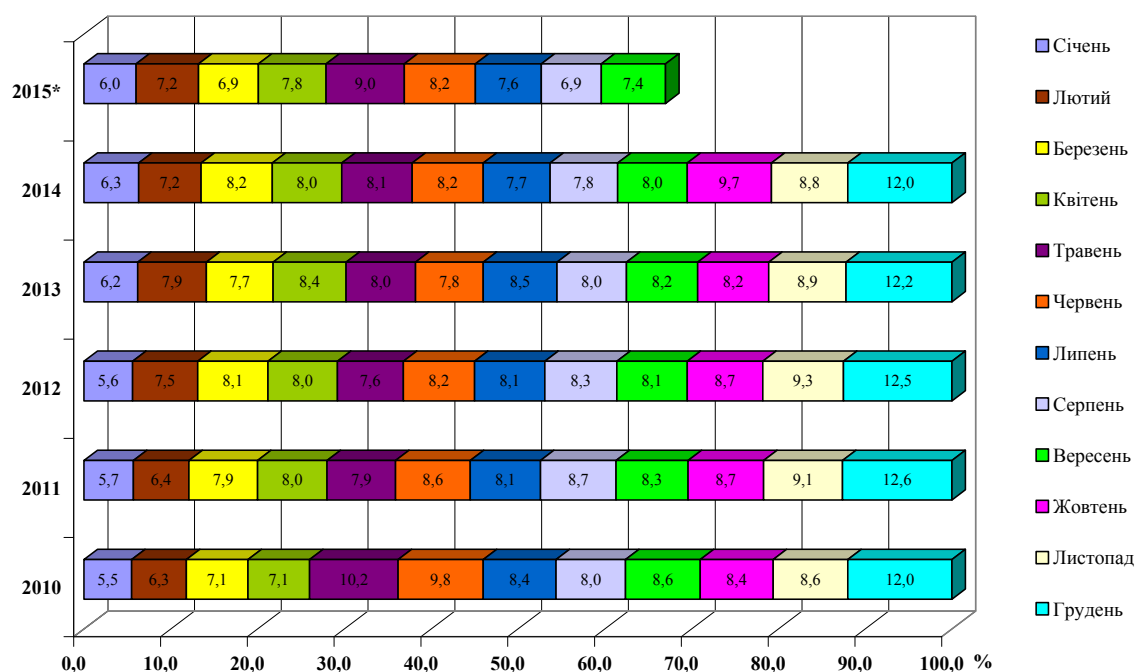
Графік 16

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету за 2010–2015 роки (з урахуванням міжбюджетних трансфертів)

Діаграма 18

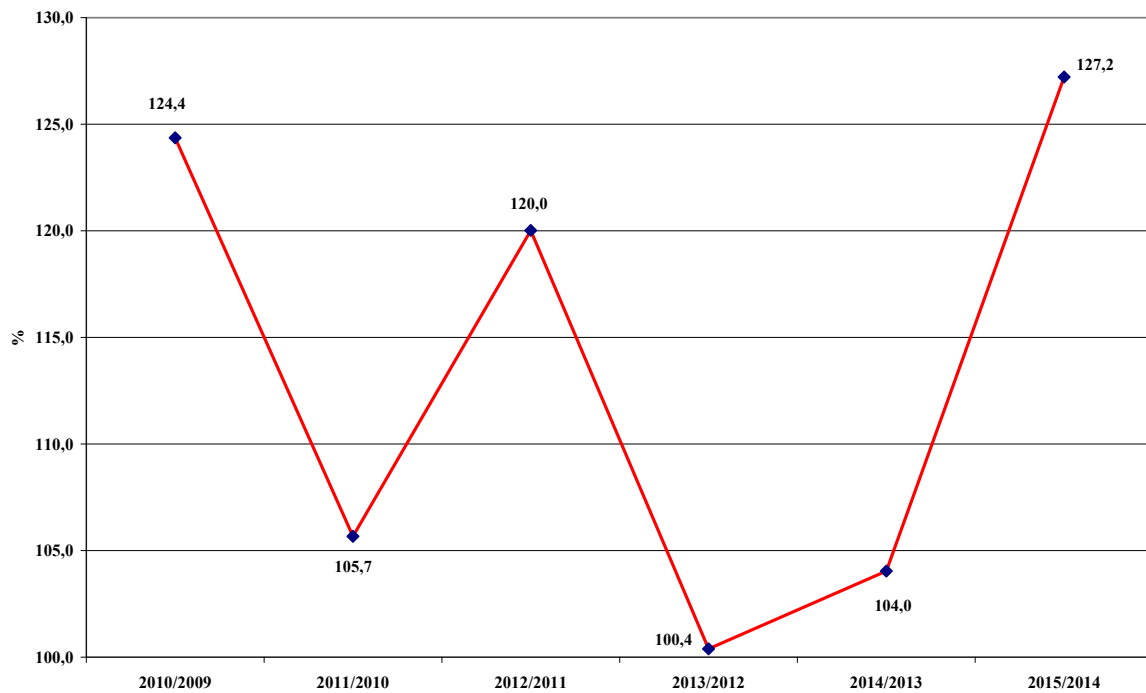
Динаміка часток щомісячних видатків державного бюджету у річному обсязі за 2010–2015 роки

* Частка видатків визначена щодо показника, передбаченого на рік

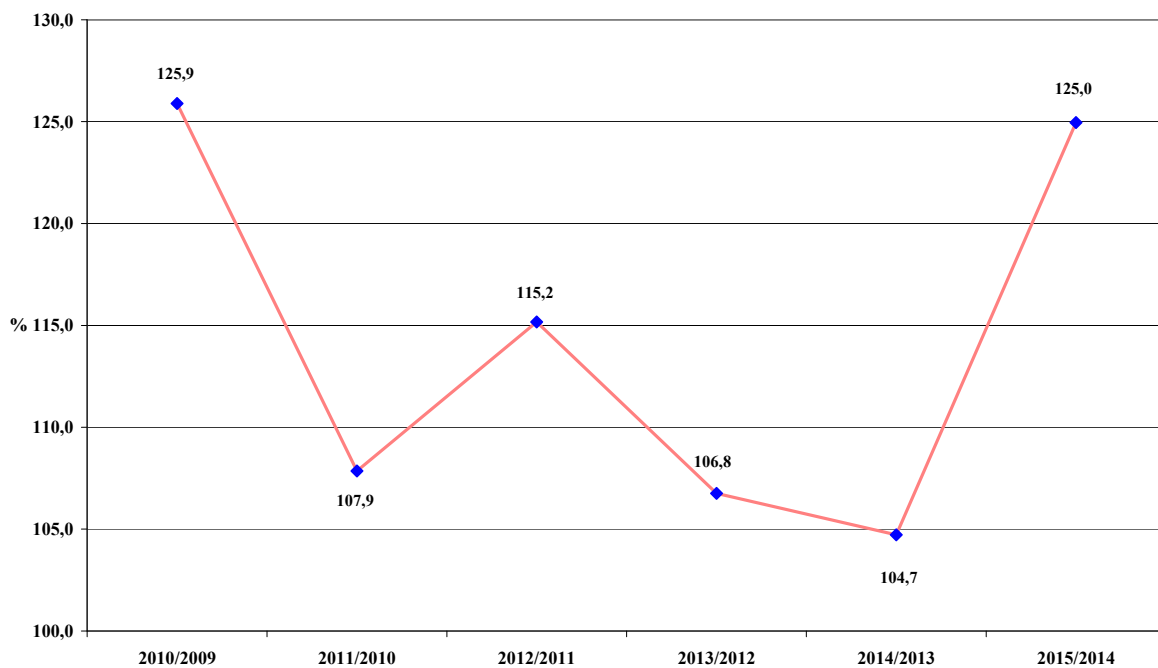
Графік 17

Динаміка темпу зростання видатків державного бюджету за вересень 2010–2015 років

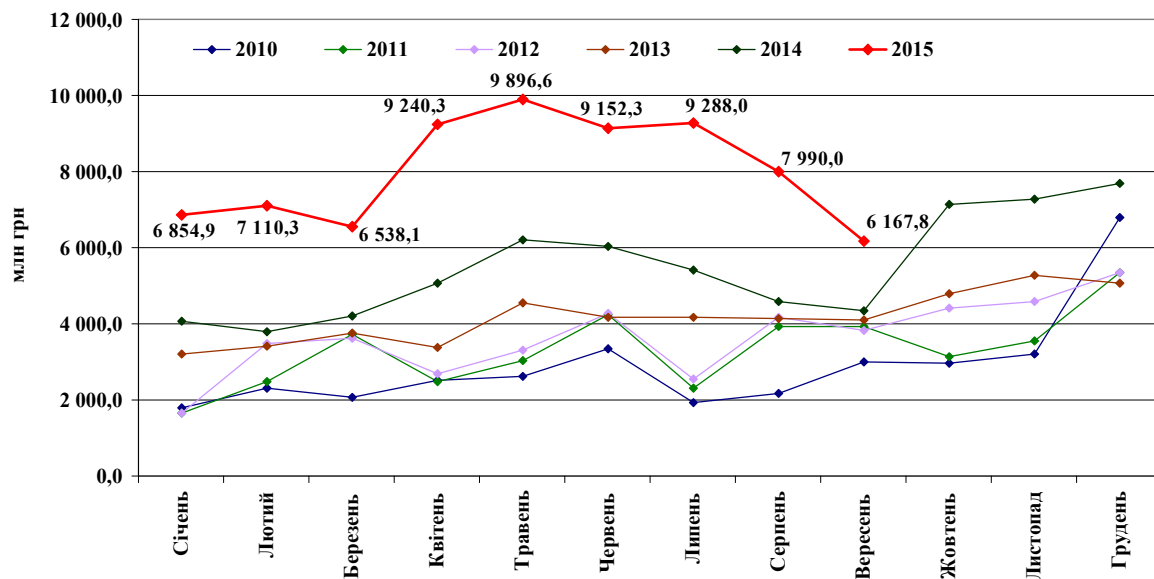
Графік 18

Динаміка темпу зростання видатків державного бюджету за січень – вересень 2010–2015 років

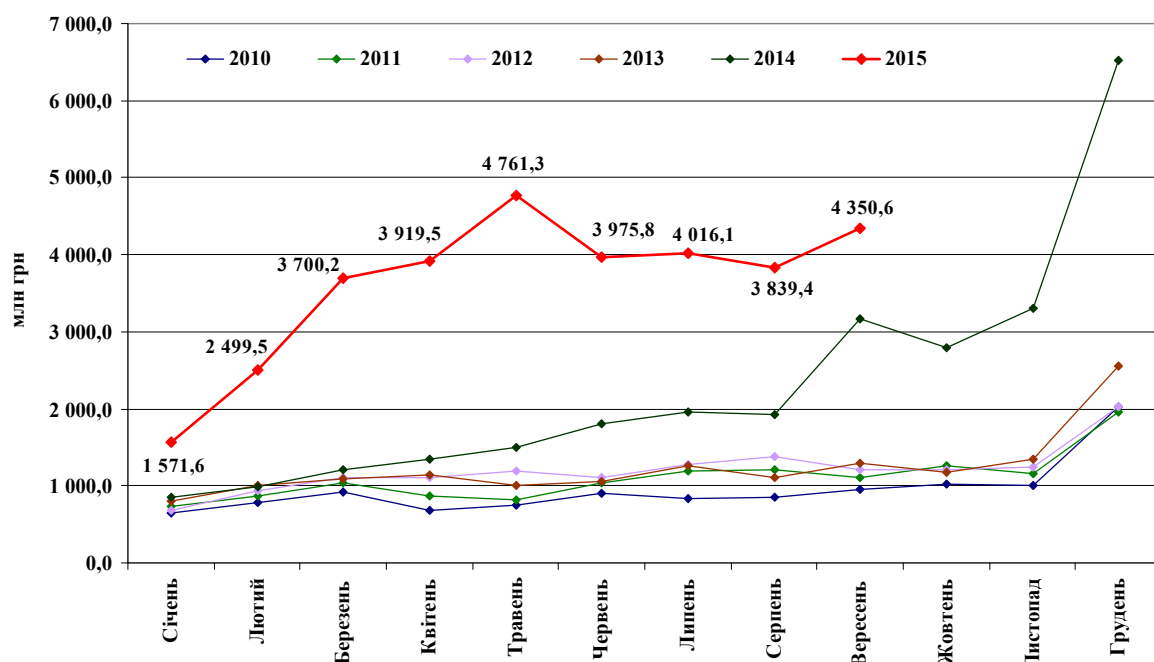
Графік 19

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на загальнодержавні функції за 2010–2015 роки

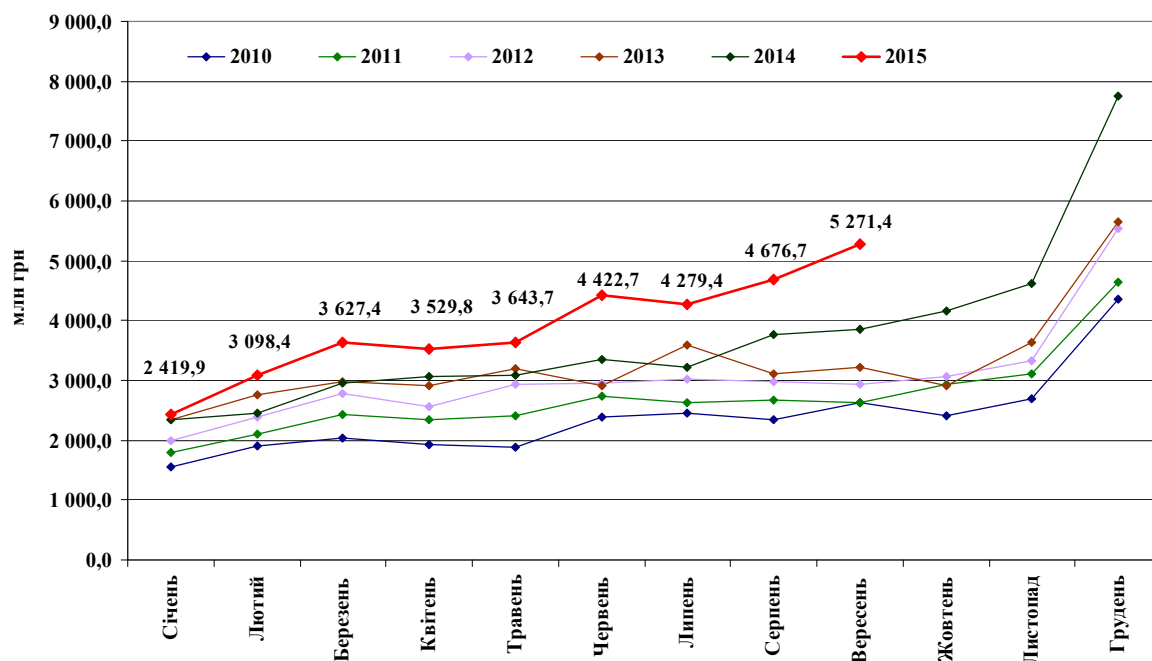
Графік 20

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на оборону за 2010–2015 роки

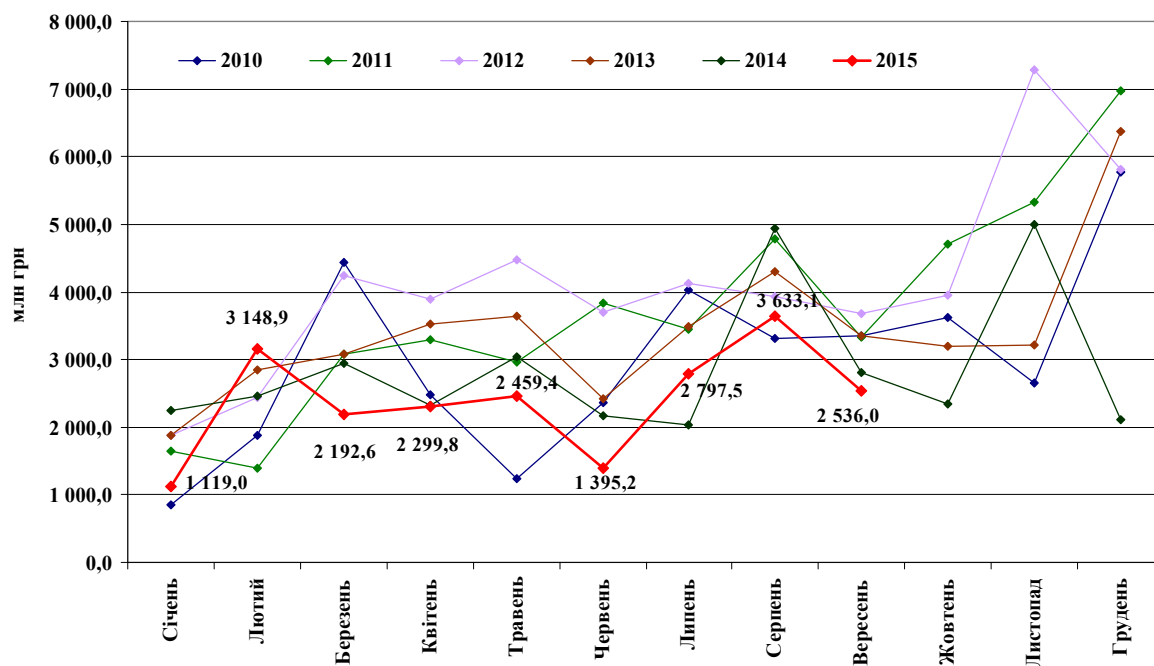
Графік 21

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на громадський порядок, безпеку та судову владу за 2010–2015 роки

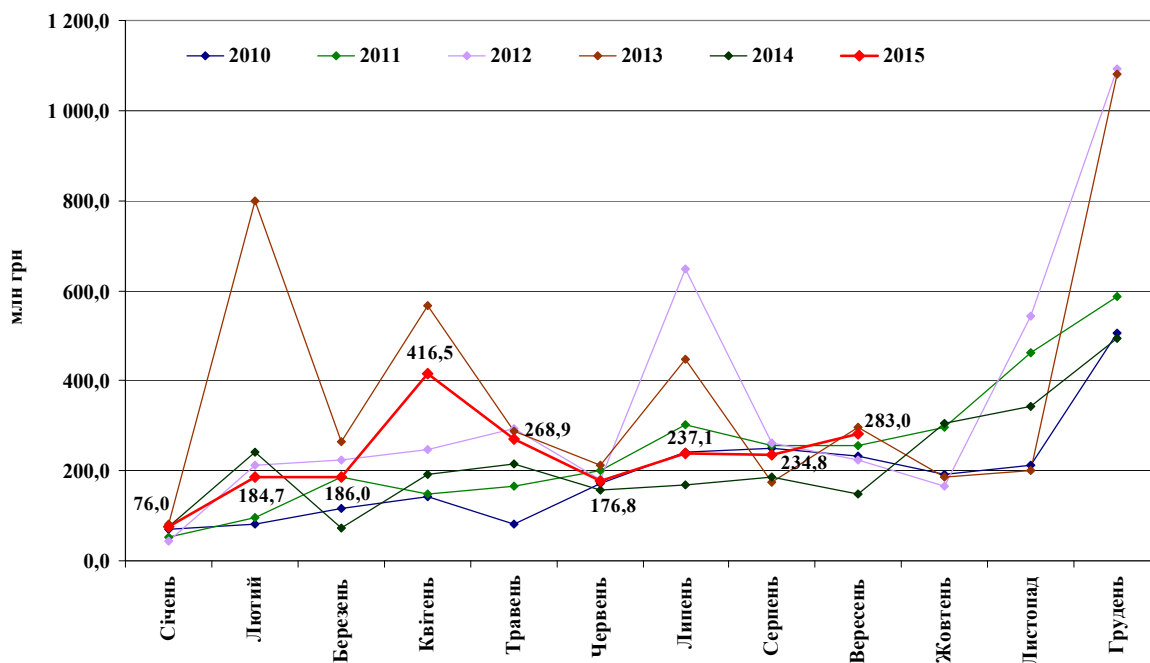
Графік 22

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на економічну діяльність за 2010–2015 роки

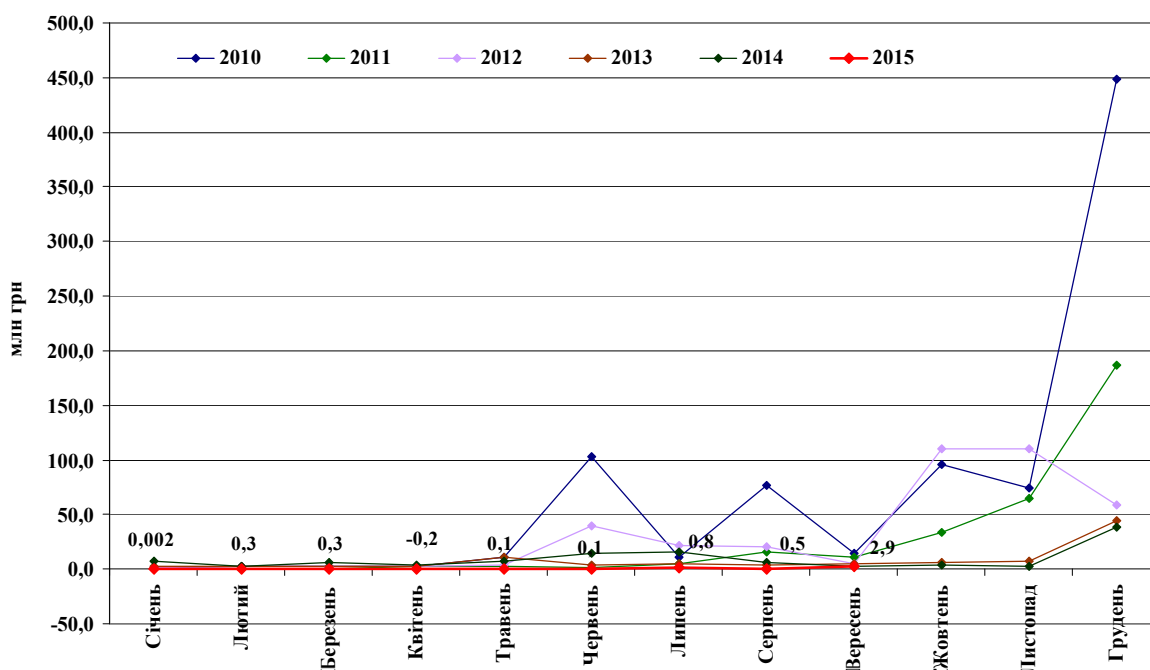
Графік 23

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на охорону навколишнього природного середовища за 2010–2015 роки

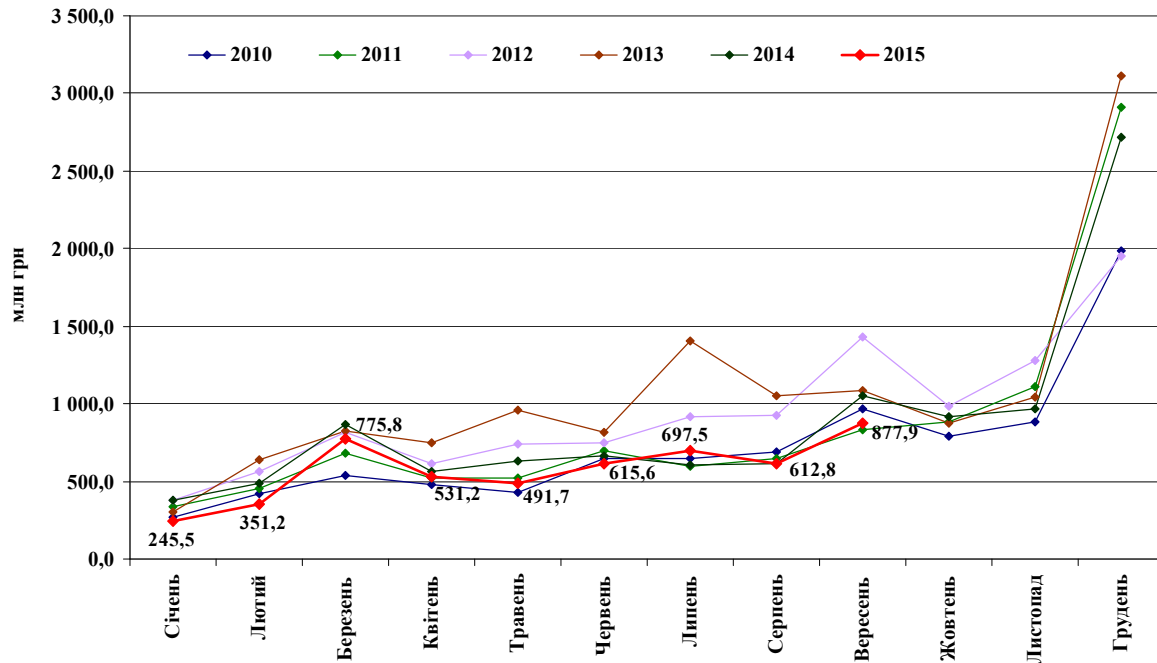
Графік 24

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на житлово-комунальне господарство за 2010–2015 роки

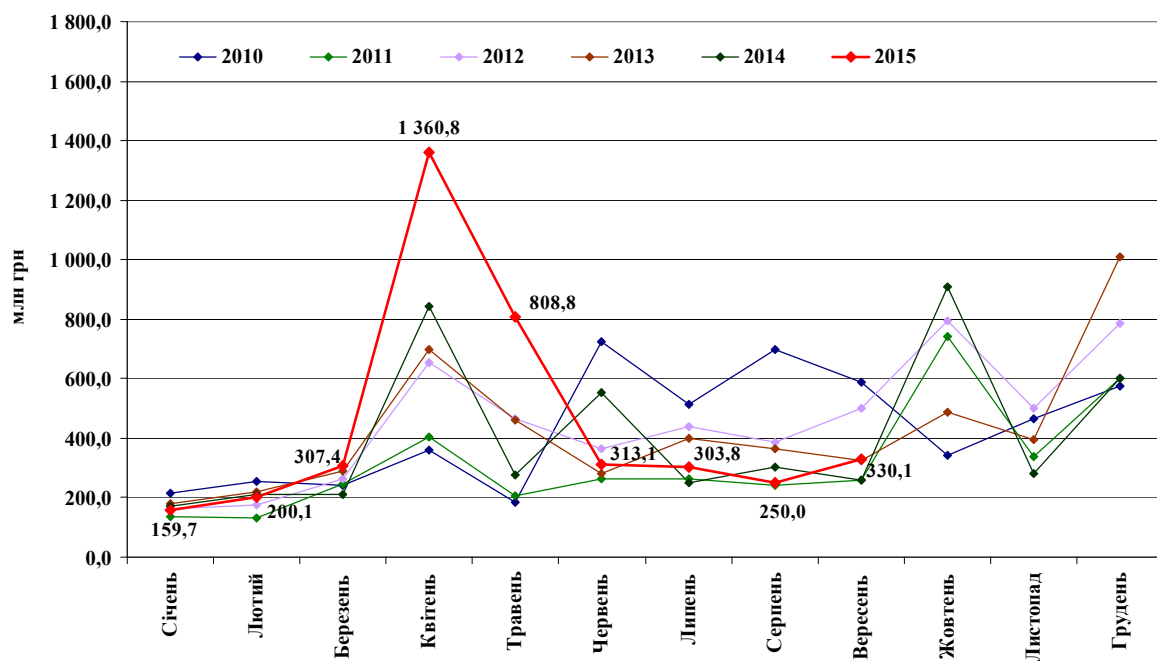
Графік 25

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на охорону здоров'я за 2010–2015 роки

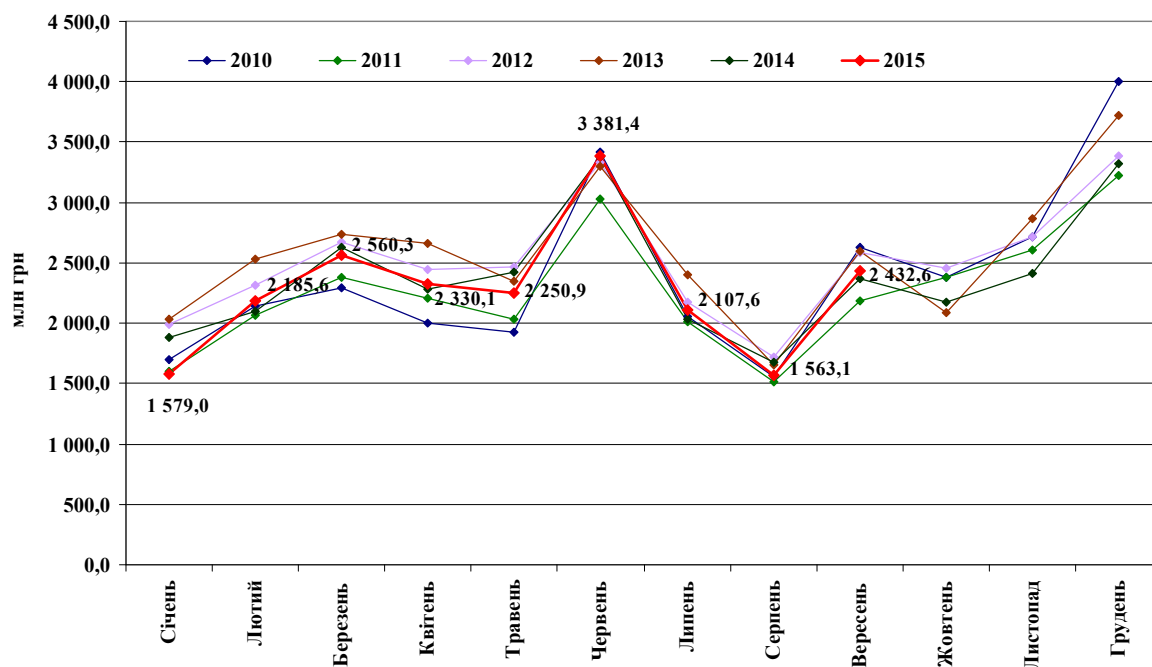
Графік 26

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на духовний та фізичний розвиток за 2010–2015 роки

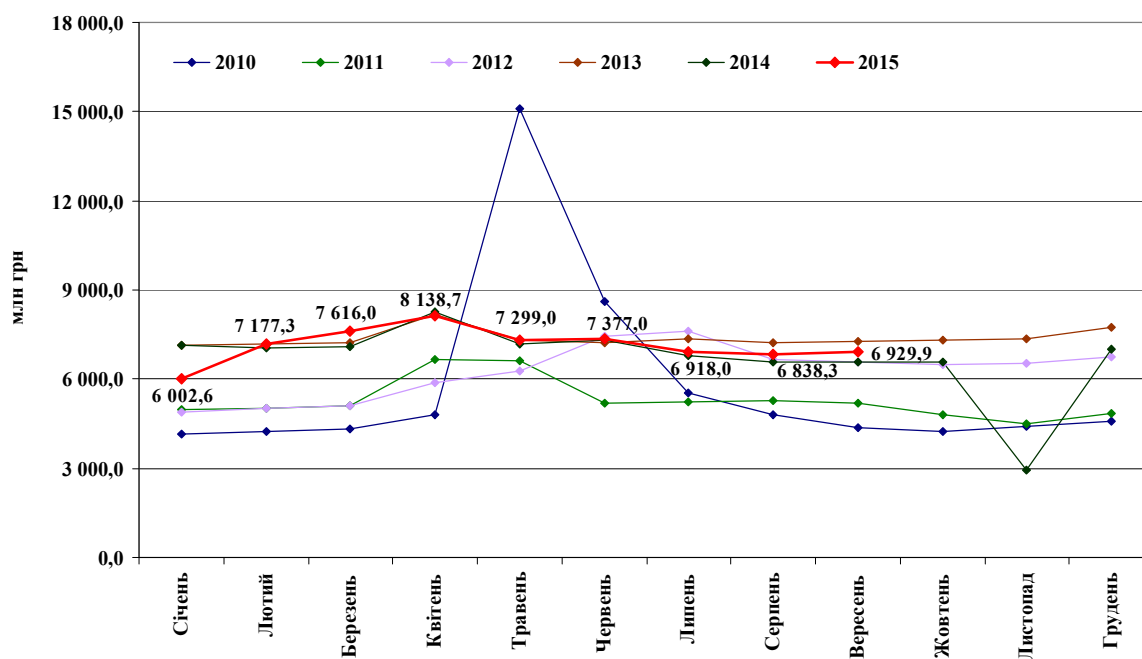
Графік 27

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на освіту за 2010–2015 роки

Графік 28

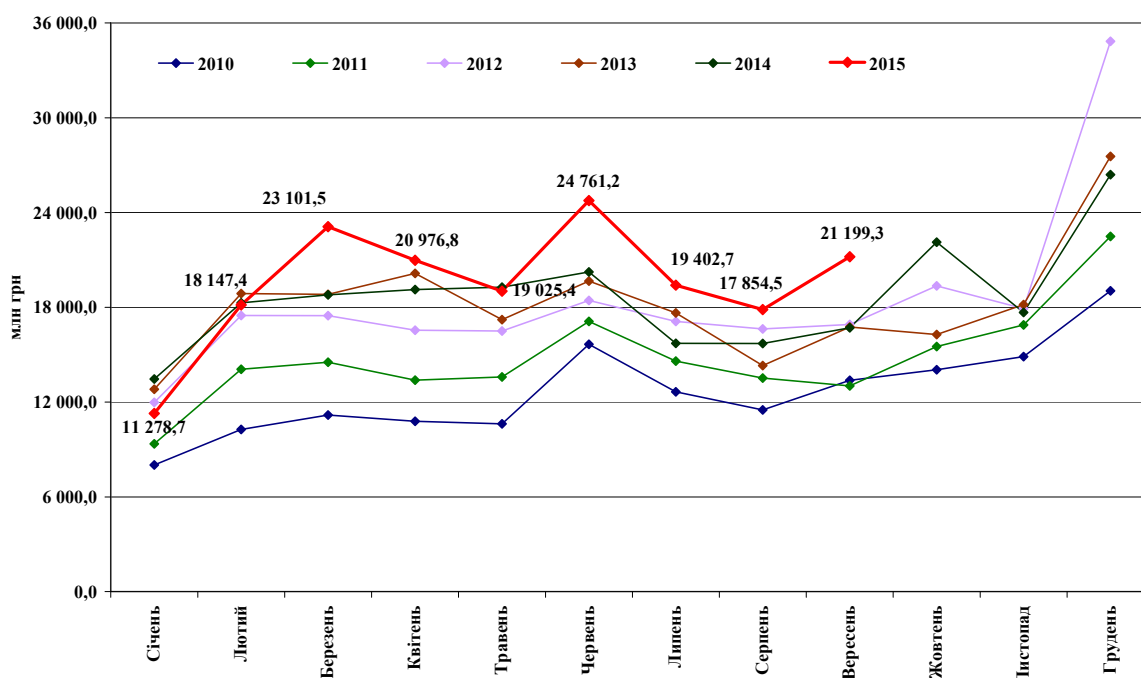
Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення за 2010–2015 роки

Видатки місцевих бюджетів

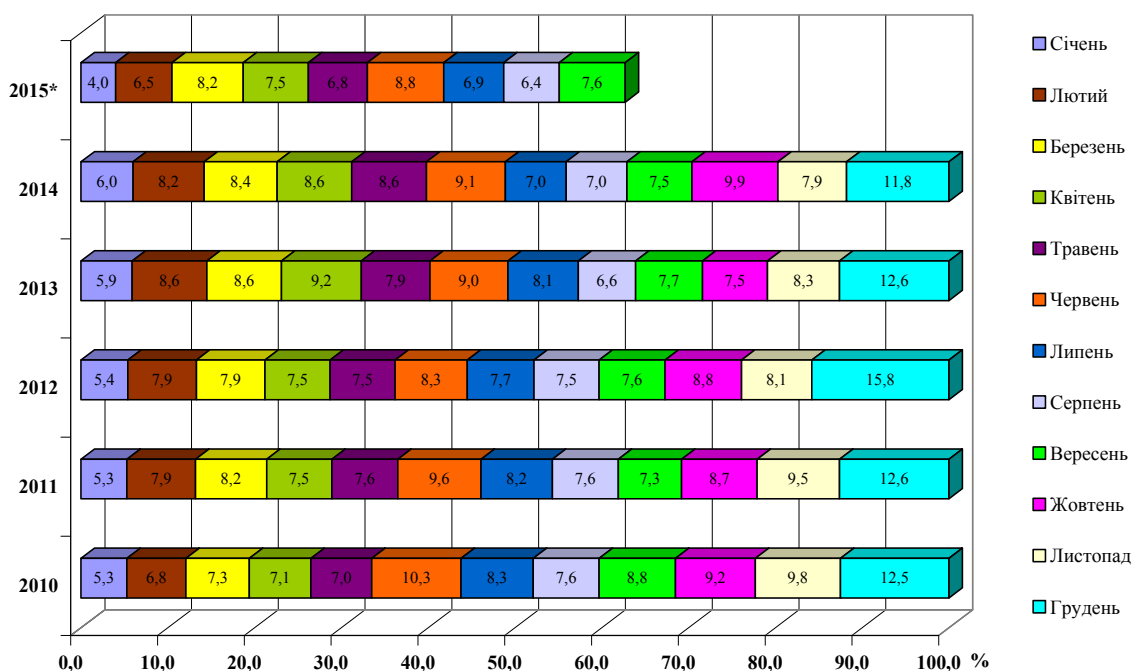
Графік 29

**Динаміка щомісячних видатків місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2010–2015 роки**

Діаграма 19

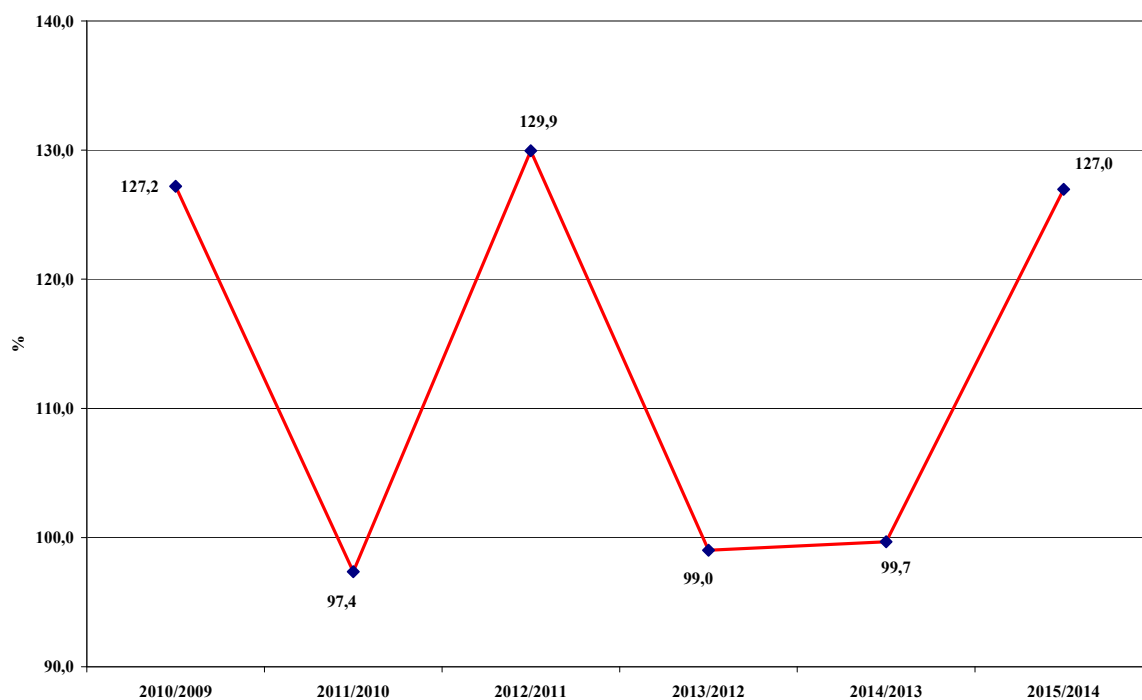
**Динаміка часток щомісячних видатків місцевих бюджетів
у річному обсязі за 2010–2015 роки**

* Частка видатків визначена щодо показника, передбаченого на рік

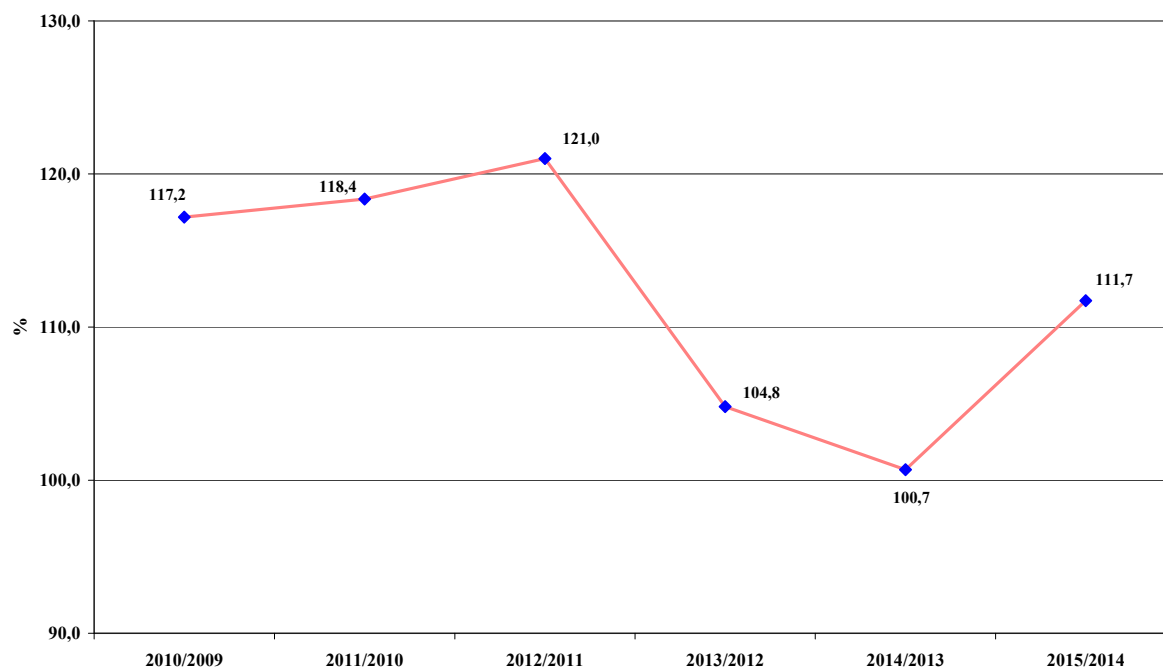
Графік 30

Динаміка темпу зростання видатків місцевих бюджетів за вересень 2010–2015 років

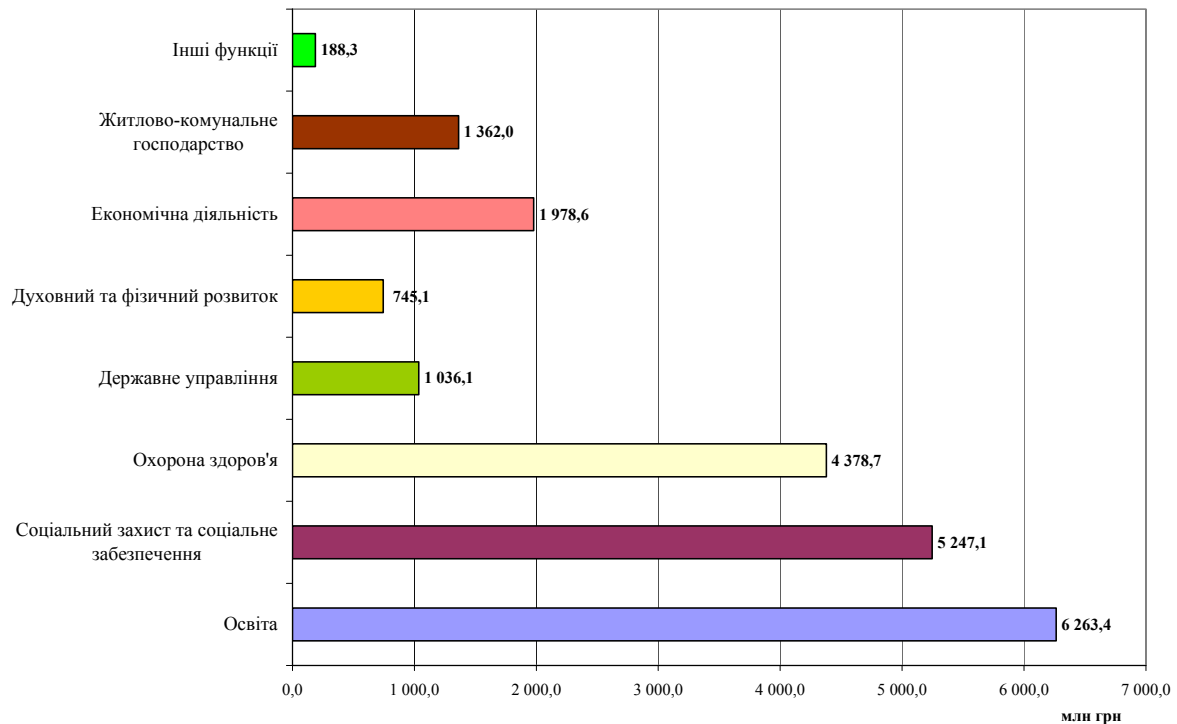
Графік 31

Динаміка темпу зростання видатків місцевих бюджетів за січень – вересень 2010–2015 років

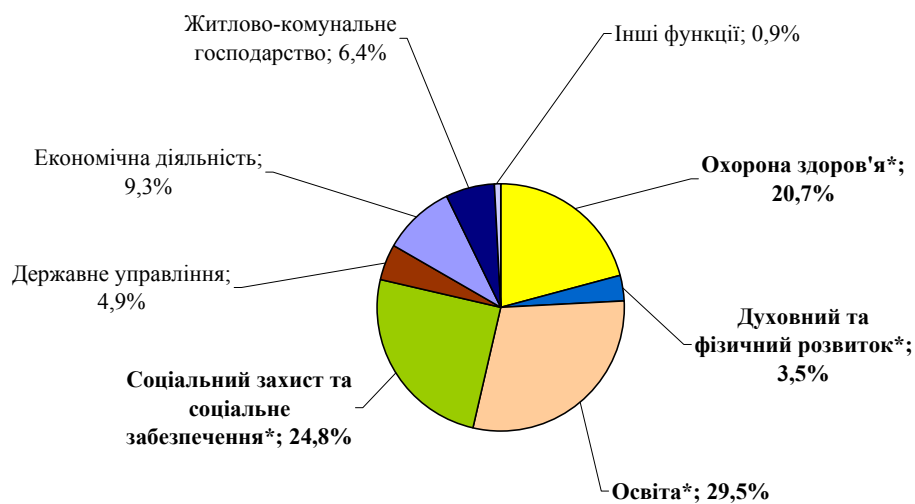
Діаграма 20

Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за вересень 2015 року

Діаграма 21

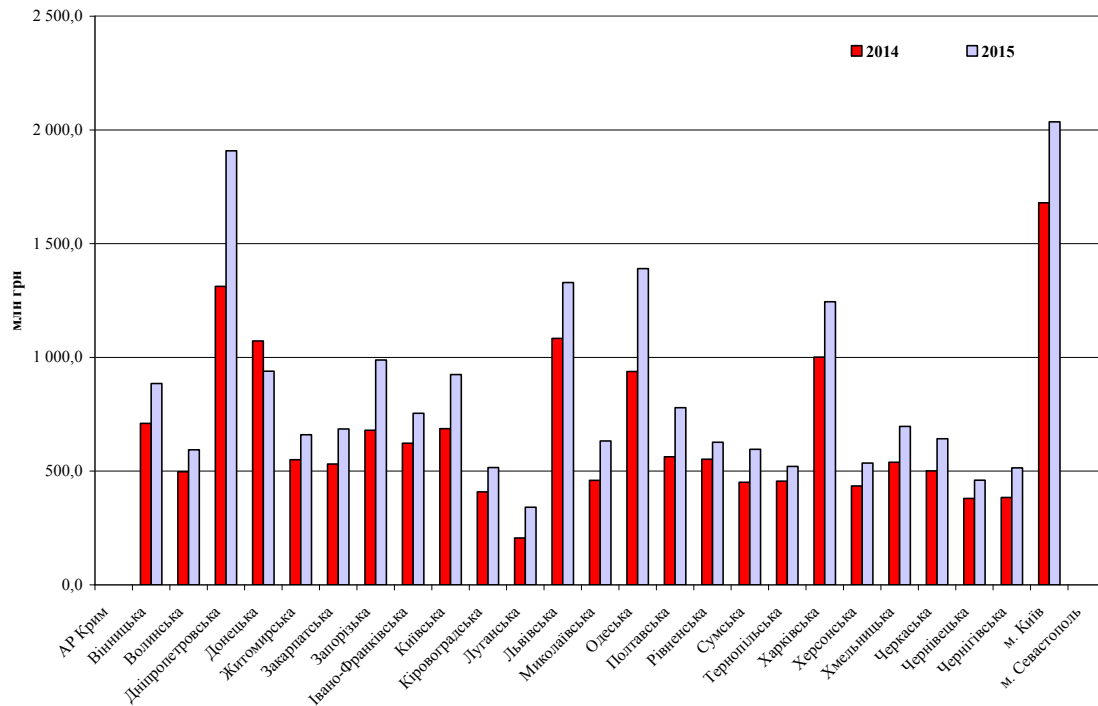
Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за вересень 2015 року

* Видатки на соціально-культурну сферу - 78,5%

Діаграма 22

Регіональний розподіл видатків місцевих бюджетів за вересень 2014–2015 років

Графік 32

Темпи зростання видатків місцевих бюджетів у розрізі регіонів за вересень 2015 року (щодо відповідного показника попереднього року)

